

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évesz évre 6 pengő, félévre 3 pengő

Egyes szám ára 15 fillér

Ülföldre egész évre 10 pengő

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS.

Főmunkatárs: DR. SZÁSZ FERENC.

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.

Telefon: 18-87.

Ahol a vitézi lélek lobog

Csáktornya közelében van egy község, Szentilonának hívják. Kis község, alig pár száz lakosa van, de nemzeti szempontból nagyobb jelentősége van bármely vidéki vátnál. Ebben a községben feküsznek egy régi pálos szerzetrendi kolostor romjai, ebből maradt fenn egy kis polna. Ez a kápolna a Zrinyi család sírhelye.

Mióta Magyarország összeszedte magát a trianoni árgiából, s a négyhónas kommün poklából kimekülőnie sikerült, a nemzet egy államférfiúi és katonai eszményképeinek példáját, emlékéből, szelleméből nyerszik erőt és kitartást meríteni ahhoz a munkához, ami a nemzeti talpraállásához szükséges. El se tudjuk képzelni, mi lett volna, ha a szörnyű esettség napjain nem tudott volna ez a nemzet az ő nagyjainak emlékéhez és szelleméhez fordulni. A gazdag történelmi múlt gazdagon ontotta a nagy férfiak példáját, melyek az adott helyzetben segítségére váltak. Így lett a trianoni összeomlás után lábrakapott nemzet szemében egyik leggyönyörűbb magyar katonai eszmény Zrinyi Miklós a hős és hadvezér, s így lett a Zrinyi család a legnagyobb legdicsőbb magyar főnemesi családok egyike.

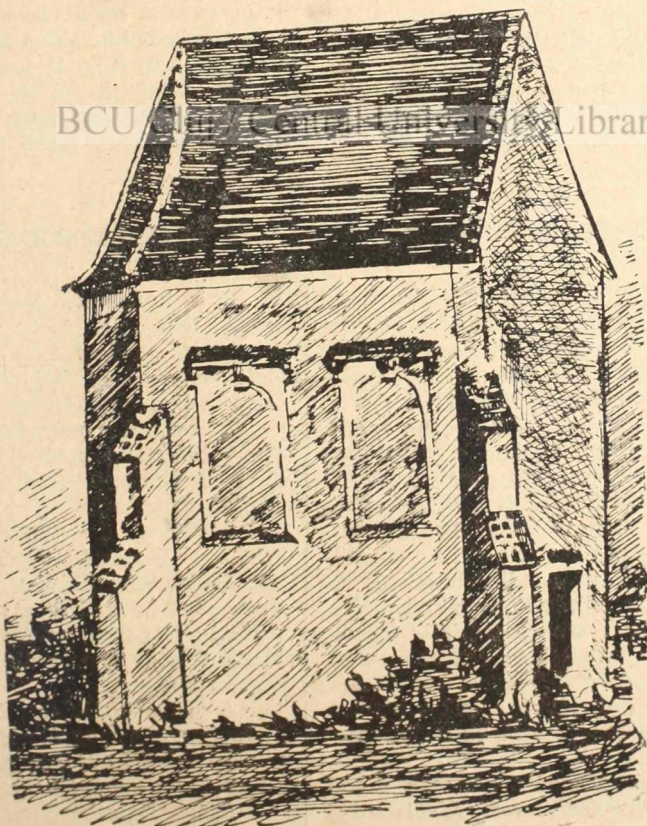
Manapság különösen olyan idöket élünk, amikor a nemzeti eszményeket ápolni kell. Manapság nemzetünk történelméből némesak tanulunk, hanem táplálkozunk is, a nemzet nagyjainak életéből mint nyitott könyvből olvasva, az Ige erejét és melegét érezzük ránk maradt példákukból és szavaikból, s új cselekedetekre és alközökre lendülünk. A magyar Vitézi Rend gondolata, mely ököre és alapja egy új Magyarország nem születési válságokra, de testi és lelki megbízhatóságra épített

új nemesi rendjének, valóban közel áll Zrinyi Miklóshoz a nagy költőhöz és nagy hadvezérhez, aki egész életében a magyar vitézi szellemet élte és hirdette, a magyar nemzet szabadságeszményéért dolgozott és lelkesedett, s talán éppen ezért kellett férfielete virágában meghalnia. Talán senki erőteljesebben ki nem hangsúlyozta Zrinyi Miklós

lósán azt, hogy a belső és külső ellenségektől körülvevett magyar nemzet csak a maga erejében bízhatik első sorban, hogy csak a saját életereje, hite, bizakodása és kardja az, mely az örök szolgaság rémétől megvédheti. Talán senki nem példázta nálánál világosabban, hogy ha a kereszt szerezte is meg ezt az országot, de a kard az, mely a kereszt mellett meg tudja tartani. Ő maga se gondolt hódításokra, amint hogy maga a nemzet se gondolt soha erre. A magyar nemzetnek soha se kellett több annál a Kárpátok-koszorúzza földnél, melyhez saját vére árán jutott, s a történelem jogán magának vallhat. A nemzet nagy fiai soha se hódító hadjáratokra bízatták a nemzetet, hanem mindig csak arra, hogy védje meg, ami az övé.

Ezeket a gondolatokat szükséges volt feleleveníteni abból az alkalomból, hogy a dicsőséges Zrinyi család nyughelye emelkedett szellemű felajánlás folytán a Vitézi Rend Zrinyi csoportjának gondozása alá került. Ez a sírhely a magyar lélek

zarándokhelye. Ez a sírhely, melyben a nagy költő és hadvezér poraival együtt a hős család annyi más derék férfi- és nőtagjának hamvai is nyugszanak, az a hatalmas örökmécses, mely fölött láthatatlanul lebeg a magyar vitézi lélek. Ez a lélek ma különösen fényes lánggal lobog, jeleül annak, hogy a magyarság tudja és érzi, mivel tartozik saját magának, s mivel azoknak az ősöknek, akik a vitézi lélek erejét beléje öltötték...

BCU Central Library

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

A feketekereskedelem átká

A háborús ellátási nehézségek legvisszatartóbb kísérője kétségtelenül a feketepiac. Nem magyar sajátság, minden országban jelentkezik, ahol a nyersanyaggazdálkodás következtében kormányintézkedésekre, igazságos elosztásra, a termelés és a fogyasztás egyensúlybahoatalára van szükség. Minden nagy nemzeti erőfeszítésnek voltak és vannak vámszedői és mindenütt akadnak, akik hasznát akarnak húzni a másik lemondásából, nélkülözéséből, szenvedéséből. Az államoknak kötelességük, hogy üldözzék ezeket az árulókat, ártalmatlanná tegyék a háborús gazdasági élet parazitáit és ennek a kötelességének a magyar állam is eleget tesz. Pusztán hatósági beavatkozással azonban a feketepiacot megszüntetni sehol sem lehet, mint ahogyan a legtökéletesebb rendőrség és a legszigorúbb törvény sem tudja megszüntetni, hogy a gonosztevők gyilkoljanak, lopjanak és raboljanak. Hitvány ember mindig lesz és az állam az emberi gyöngeséggel szemben nem tehet mást, mint megtorol és védekezik.

A magyar állam elvégzi ezt a munkát, de hogy a feketepiac ellen folytatott küzdelem eredményes legyen, *ahhoz a közönség teljes megértésére és támogatására is szükség van.* Ezen a ponton áll vagy bukik a feketepiac elleni küzdelem sorsa. A közönség, a magyar milliók elhatározása dönti el, marad-e feketepiac, vagy megszabadul ettől a csúnya, gyötrelmes és igen veszélyes betegségtől. Nem kellene nagy szavak, lelkes buzdítások, egyszerű és világos emberi értelem kell csak hozzá. Meg kell látni a tényeket. A feketepiac a közönség ellen irányul, tehát mindenki ellen személy szerint is. Elvonja az árut a közfogyasztás elől, azoknak adja, akiknek a pénzüknél kívül erre semmiféle jogosultságuk nincs. Megkárosítja a termelőt, mert rendsze-

rint rossz árat fizet és tág teret ad a legközönségesebb becsapásnak. Tönkreteszi a kereskedelem lehetőségeit, jóhíret s a végső eredménye az, hogy néhány éléskamrában menthetetlenül elromlik a feleslegesen felhalmozott élelmiszer, amiből rászoruló magyar életeleket kellene megmenteni, erősíteni és fejleszteni. Meggazdagszik néhány lelketlen gonosztevő, az üzletek előtt hosszabbak lesznek a sorok, több lesz a betegség, az elvégzetlen otthoni munka és nagyobb lesz a jogos elkeseredés, amely a közösség, az együttes lemondás árulói ellen irányul.

Az az intézkedés, hogy az árdragítók és a zugkereskedők vagyonát elkobozzák, elevenére tapint a feketepiacnak. Akik itt dolgoznak, azoknak más büntető szankció nem sokat jelent. A becsület ezek szemében ismeretlen fogalom, a néhány hónapi vagy néhány évi szabadságvesztés: üzleti rizikó, ami benne van az árban. Ezeket érzékenyen büntetni csak úgy lehet, ha a mindennekfölött áhitott, istenített és minden eszközzel megszerzett vagyontól foszszák meg őket azonnal és könyörtelenül. A Magyar Élet Pártja arra kéri minden tagját, legyen segítségére a hatóságnak a feketepiac kigyomlálásában. Értessük meg mindenkit, hogy itt az elsőrendű nemzeti kötelességen túl jólfelfogott érdekről is szó van, hogy a feketepiacal való érintkezés nem jelenti azt, hogy valaki élelmes és ügyes, hanem azt, hogy bűntárs és áldozata a leghitványabb bűnözőnek. Adjunk a hatóság kezére mindenkit, aki a fekete piacról jön és az árun kívül elrabolja a termelő és fogyasztó becsületét is. A közhangulat, az összefogás, a félre, nem ismerhető ellenséggel szemben a legfontosabb, talán egyetlen módja annak, hogy a feketepiac sötét árnyaitól teljesen megszabaduljunk.

Beteg honvédeink gondozása

A német nép vezére által ajándékozott vöröskeresztes betegszállító repülőgép most tette meg első útját a magyar Vöröskereszt szolgálatában. Öt óra alatt ért haza valahonnan Oroszországból a frontról. *Két tisztet és hat legénységi állományú sebesült honvédet hozott haza első útján.*

A sebesült magyar katonákat azonnal kórházba szállítják, így történik ez minden esetben, amikor a sebesültek zömét hozó sebesültvonatok befutnak. *Központilag elosztják a sérülteket a különböző kórházakba és üdülőtelepekre.* A honvédelmi kormányzat és a magyar társadalom a legnagyobb gondnal és tervszerűséggel készítette elő a sebesültekről való gondoskodást. A felállított hadikórházak és vöröskereszt kórházak legteljesebb felkészültséggel várják és látják el a magyar élet-halál harc sebesültjeit. Gondoskodtak arról is, hogy a súlyosabb sérültek az egyetemi városokba kerüljenek, hogy a legszakoszerűbb orvosi kezelés és a legjobban felszerelt intézmények, továbbá a lelkes honvédorvosi gárda mellett neves egyetemi tanárok és szakorvosok gyógyításában részesüljenek.

A hadisebesültekről való gondoskodás nemcsak a test, hanem a lélek gyógyítását is figyelembeveszi. A súlyos fájdalomtól kínzott sebesült igen sokszor önbizalmában megingott ember, ezért az orvos mellett a lelkesnek, ápolónak is mindent el kell követnie, hogy a hadisérült önbizalmát visszanyerje és a nemzeti közösségre hasznos polgárként térhessen vissza az életbe. Már az ágyban fekvő betegnél megkezdődik a munkaszoktatás. A sebesültnek magának kell rájönnie arra, hogy nem értéktelen tagja a társadalomnak, hanem még igen sok területe van az életnek, ahol hasznos munkát fejthet ki és megkeresheti kenyerét. Az orvos mellett a kórházi hadigondozó tiszt készíti elő a sebesültet az életbe való visszatérésre.

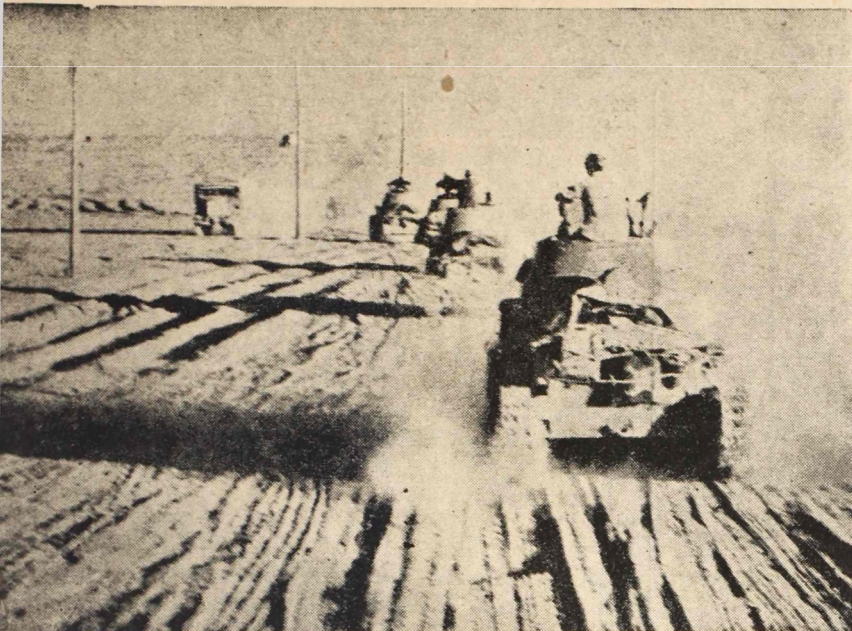
Ez a folyamat a legtökéletesebb előkészítés után éri el egyes állomásait. Azzal kezdődik, hogy a hadisérült mindenekelőtt megkapja az orvostudomány mai állása szerint legtökéletesebb és legkimerítőbb orvosi kezelést, a legjobb orvosok és a legtökéletesebb kórházi ellátás útján. A sebgyógyulása után masszázson, gyógytornán, fürdőkön át jut el a hadisérült a könnyű fizikai munkáig, a könnyű sportig, testgyakorlatilag, azután az egész életterejének elnyeréséig. A gyógyulást célzó edzés és torna minden sebesülthez kötelező és formáit a sebesülés természete írja elő. Azután a sebesülttel egyetértésben eldöntik, hogy mi lesz az az életpálya, ahol a sebesült boldogulását megtalálja, amelyre tehát szellemileg is, fizikailag is elő kell készítenie. A munkaszolgáltatás folyamán mindenekelőtt azt a tévhitet kell megdönteni, hogy a sebesült a munkafront számára már csökkent értékű.

A gondoskodás természetesen kiterjed arra is, hogy az új foglalkozás megválasztásánál a hadisérült szociális helyzete, előbbi helyzetéhez mérten ne süllyedjen, sőt munkájával családja anyagi helyzetét javíthassa.

A magyar sebesültek meg is értik azt, hogy munka nélkül, életcél nélkül, sajátmaguknak is elviselhetetlen terhére válnának. Az arra hivatott szervek segítségével, támogatásával elindulhatnak az új élet felé.

Zrinyi Miklós mondja:

Kiki használjon, szolgáljon hazájának, amint legjobban lehet. Ne válasszon magának könnyebbséget, könnyű hivatást, avagy életet, mert azzal nem használ, sőt árt hazájának.

A német páncélos hadsereg az olasz szövetséges erőkkel teljes együttműködésben visszaverte és meghiúsította Egyiptomban a nyolcadik brit hadsereg újabb támadási kísérleteit. A német-olasz páncélos hadsereg minden esetben ura maradt a csatáknak, a kezdeményezést minden esetben magához ragadta. A brit páncélosok foglyul ejtett személyzetén a teljes kimerültség látszik. Képiünkön a tengely páncélosait mutatjuk be a sivatag tűző napsütésében, sárga homoktengerében. Az utakat csak táviróhuzatok és póznák jelzik.

A hadiözvegyek, hadiárvak és hadirokkantak ügye

Az egész magyar közvélemény szeretetteljes érklődéssel kísérte vitéz lőfő nagybaczoni Nagy Vilos honvédelmi miniszter útját, aki az orosz hadszíntre ment, hogy személyes érintkezésbe kerüljön az óriási területet megszállva tartó és az első arcvonalon izzó honvédséggel.

Két hetet töltött a ködösödni kezdő Oroszországban és mindenütt ott volt, ahol hadseregünk dolgozik a harcol. Frontlátogatása után Kieven keresztül tért haza.

A „Tábori Ujság” munkatársát Kieven fogadta. zivélyesen és hosszan elbeszélgetett vele. Szóbakerültek mindazok a kérdések, amelyeknek rendezését úgy messzi orosz pusztaságokon harcoló honvéd, mint thoni hozzátartozói, bizakodással várják.

— Utamnak két főcélja volt, — kezdte nyilatkozatát a honvédelmi miniszter, — megismerlni a megszállott területek biztosítását végző csapatokat és látogatást tenni az első vonalban küzdő fiainknál. Sokat láttam, nagy és őszinte élmények mélyültek el bennem. [Indezek azt a meggyőződésemet érlelték meg, hogy legmagasabb vezetésnek is fel kell vennie a kapcsolatot a honvéddel, aki puskával a kezében, vagy lövege mellett látja el nehéz és halálos bátorságot követelő szolgálatát. Az anyaországban élők közül igen sokaknak bizony sejtelmük sincs arról, hogy ez a szolgálat éha mennyi önfeláldozást, lelkesültséget és áldozatot övetel. A magyar honvéd lelke mindezzel telve van, zive és tudata együtt küzd a nagy célért, végkép biztosítani hazája nyugalmát. De különösképpen gyermekei sorsát és jövőjét.

— Nagyméltóságod milyennek látta azokat az orosz viszonyokat, amelyek között harcunkat visszük? — tette fel a kérdést a „Tábori Ujság” munkatársa.

— Legelsősorban — válaszolt a honvédelmi miniszter — a hírhedt orosz tél mostohaságaival kell számolni. Az utak úgyszólván járhatatlanok és a távolágok óriásiak. Hazai viszonyok között mindez szinte elképzelhetetlen. Így aztán természetesen az utánállítás nehéz. Az élelem, a ruházat, a lőszer lassúbb

tempóban jut el a csapatokhoz. Elkövettünk mindent, a vezetőség a legkisebb eshetőségekkel is számolt, a nehézségeket legyőztük és minden szállítmány idejében a helyére érkezik.

A „Tábori Ujság” tudósítója ezekután a hadisegélyek és az ehhez tartozó gazdasági vonatkozású kérdéseket vetette fel. Nagy Vilmos honvédelmi miniszter hangja meleggé vált, szavait a gondoskodás és a szeretet fűtötte át.

— Már is intézkedés történt a hadisegély felemelésére. Ezt a kérdést közmegegyezésre fogjuk elintézni. De rendezzük a nemzet egyik nagyon fontos problémáját, a hadiárvak, hadiözvegyek és hadirokkantak ügyét. A hadiárvak, hadiözvegyek és hadirokkantak sohase fognak olyan helyzetbe jutni, hogy elhagyatottaknak és veszteseknek érezzék magukat. Ők valamennyien óriási áldozatot hoztak, tehát áldozatos szeretettel áll melléjük az állam is.

Majd így folytatta:

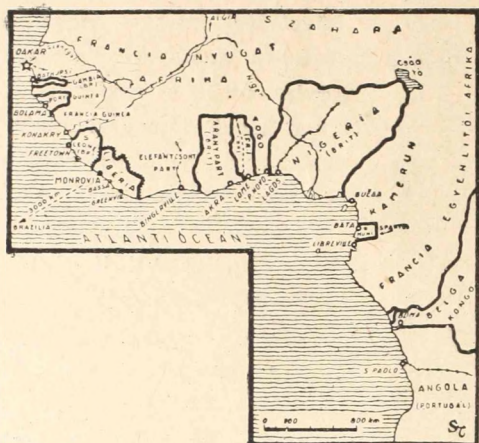
— Egyetlen künnharcoló honvéd hozzátartozója sem fog hiányt szenvedni az ellátásban. És azok, akik-től a háború azt az áldozatot követeli, hogy szeretteik hősi halált halnak, a legmesszebbmenő gondoskodásban részesülnek.

— Azzal az elhatározással vettem búcsút katonáinktól, hogy jogos és indokolt kívánságait minden körülmények között teljesíteni fogjuk. Ennek kapcsán máris közölhetem, hogy honvédeink zsoldját a kétszeresére fogjuk emelni.

— Fájó pont — folytatta a honvédelmi miniszter, — a csomagküldések korlátozása. De erre vonatkozólag is közölhetem, hogy a téli forgalomban biztosítjuk a szabad csomagforgalmat. Hetenként legalább egy száztengelyes vonat indul, hogy az anyaország küldeményei sürgősen kijussanak Oroszországba.

— Minden egyes honvédünkre gondunk van és nem feledkezünk meg azokról a szolgálatokról, amelyeket a jövőnek tesznek. Üzenem nekik, hogy harcukat aggódó szeretettel figyeli az egész nemzet.

A „Magyar Nép” külpolitikai szemléje

Mi van Libériával? A gyorsan rohanó világese-mények minden nap újabb eseményekkel szolgálnak. Olyan neveket vetnek fel, melyekről eddig jóformán nem is hallottunk, s amelyek máról holnapra kerülnek a világérdeklődés központjába. Hallottunk valamit arról, hogy valahol Afrikában valódi négerek saját köztársaságukban élnek. Valóban van egy ilyen néger köztársaság és ezt Libériának hívják. Külön állammal, külön hadsereggel és mindennel, amire egy modern államnak szüksége van. Ez a terület előzőleg amerikai gyarmat volt és 1847-ben lett önálló köztársaság. Természetesen ezután is Amerika gyámkodott felette, ő pénzelte, tehát a markában tartotta, s az első világháború után kezébe is vette már Libéria pénzügyi ellenőrzését. Erről a köztársaságról eddig senki se beszélt, s talán nem is került volna ezután se róla szó, ha be nem üt a mostani háború és Amerika a japán tengeri sikerek miatt nem kerül kutyaszorítóba. Ugyanis most arról ad hírt a világsajtó, hogy Libéria partjain amerikai csapatok hajóztak ki, megszállották Monroviát, a sziget fővárosát, ami azt jelenti, hogy ezzel legalább a mostani háború tartamára, Libéria elvesztette még azt a látszat-önállóságát is, amivel eddig rendelkezett. A mellékelt térkép jól szemlélteti, hogy Amerika miért volt kénytelen bevonulni Libériába. Tengeri támaszpontja van szüksége, s a néger köztársaságának fővárosa valóban alkalmas tengeri támaszpont. Így most már a világpolitika érdeklődésének terébe került a felszabadított néger rabszolgák ivadékainak „szabad köztársasága” is. Csak azt gondoljuk, hogy ezt a világpolitikai szerepet drágán fogja megfizetni, mert az angolszászoknak többek közt meg van az a velük született rossz szokásuk is, hogy nehezen pusztulnak ki onnan, ahová egyszer befészkeltek magukat.

A Sztalin-hadtest. A háború legvéresebb harcai kétségtelenül Sztalingrád körül folynak, ahol mint a sorozatos német hadijelentésekből naponként olvashatjuk, minden omladékot külön kell a kétségbeesetten védekező bolsevisták kezéből kiragadni. De ha a szovjet nem is bízik már Sztalingrád megtartásában, mégis abban reménykedik, hogy egy második téli offenzívával magához ragadhatja a kezdeményezést. A német felderítő szolgálat aprólékosan tudja a szovjet téli felvonulásának tervét, s így azt is tudja, hogy

az arcvonal bizonyos szakaszán különlegesen kiképzett kötelékek állanak, melyeknek Sztalin-hadtest a neve. A felderítés azonban kifürkészte azt is, hogy mivel a szovjetnek az emberanyag sorozása és a hadi felszerelés terén nagy nehézségekkel kell megküzdenie, ez a különlegesen kiképzett hadsereg még kétféle embert sem tesz ki. A szovjet és szövetségesei abban bíznak, hogy ez a téli háború is nekik fog kedvezni, már legalább is olyan mértékben, aminőben a múlt télen kedvezett, amikor a német haderő a neki kedvezőbb és védekezésre alkalmasabb vonalakra huzódott vissza, ott megállott és a téli szovjet támadások során szörnyű veszteségeket okozva neki, megtartotta téli állásait. Csakhogy egyet elfelejtene a szovjet is, meg a szövetségesei is. Azt, hogy Németország nem az az ország, amely másodszor is beleesik abba a hibába, ha ugyan egyáltalában hadászati hibának lehetett nevezni a múlt téli visszavonulást. A német haderő fel van készítve a második téli háborúra is és a tulsó oldalon nyugodtak lehetnek afelől, hogy sokkal jobban, mint az első télen, melynek hidege szinte meglepetésszerűen érte. Most már nincsenek meglepetések. A német haderő végigharcolja ezt a telet is, de ez a tél esetleg a szovjet hadsereg romlását eredményezheti. Várjuk csak nyugodtan a telet. Sztalin úr is legyen csak türelemmel.

Dolgoznak a bűvárhajók. Egyenesen elképesztők azok az eredmények, melyeket a német és olasz bűvárhajók teljesítményéről majdnem naponként olvashatunk. A legutóbbi hadijelentésekből tudjuk, hogy a német bűvárhajóharc október utolsó hat napján a távol eső hadművelleti területeken az angol-amerikai kereskedelmi hajóhad 41 hajóját süllyesztették el, több mint 250 ezet tonna tartalommal. Azt már maga az angol és amerikai tengerészet se titkolja, hogy az elsüllyesztett tonnatartalmat nem tudja új hajóépítésekkel pótolni. S ha még ehhez hozzászámítjuk a találatokkal súlyosan megrongált egységeket, melyeknek heteken, hónapokon át nem tudják a javítás ideje alatt hasznát venni, s ideszámítjuk még a japánok által külön okozott hajóvesztéseket is, akkor megértjük azt a kétségbeesett erőfeszítést, amit az angolszászok a bűvárhajók által elért sikerek ellensúlyozására megkísérlelnek. A reménytelen erőfeszítés melletti tehetetlenséget csak növeli az a tény, hogy a német bűvárhajók nem hogy apadnának, hanem folytonosan növekednek. Ezenkívül nem lehet figyelmen kívül hagyni azokat a nagyszerű teljesítményeket sem, melyeket újabban az olasz bűvárhajók produkálnak. Vannak olyan nem komolytalan vélemények, melyek azt erősítik, hogy a háború sorsa a tengeren fog eldőlni, a tengelyhatalmak győzelmével. Ilyen körülmények között nem is nagyon valószínűtlen egy ilyen vélemény helyessége, mert hiszen a hajóterben való mostani különbség a két hadviselő között az elsüllyesztésekkel hamarosan nemcsak kiegyenlítődik, hanem hamarosan még nagyobb különbséggé válhatik a tengelyhatalmak javára, melyeknél a hajóvesztés nem állítható arányba az angolszászok veszteségével.

A „Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

A Duce távirata a magyar miniszterelnökhöz. A Marcia su Roma 20. fordulója alkalmából Kállay Miklós vözlőtáviratot intézett Benito Mussolinihez az olasz kormány fejéhez. üdvözlő szavakért a Duce melegnű táviratban mondott köszönetet.

Rooseveltné nem írhat Angliába, mit akar. Jólértesült körökből szárazó hír szerint a brit cenzura akalyozta meg Rooseveltnét abban, gy katonai titkokat áruljon el röl cikkeiben, amelyeket naponta köljelenleg. Az angol tájékoztató misztérium, amidőn Rooseveltné legabb cikkéről tudomást szerzett, ttfőn este érintkezésbe akart lépni elnök feleségével, hogy a cikk nény mondatának megváltoztatására rja. Rooseveltné azonban nem volt lálható, mivel a társasági élet erőn igénybeveszi és erre a cenzura yszerűen kihúzta a cikk egyrészét, gy a katonai titkok közlését megadályozza.

Erős amerikai flotta úszik a Salamon-szigetek felé. Londoni amekai haditengerészeti körökben arról loztak, hogy amerikai tengeri erők innak úton a Salamon-szigetek felé, gy kiegyenlítsék a japán flotta főnyét, amely Edwards tengernagy erint is fennáll a Salamon-szigetek folyó harcban.

Angol tankok még csak elindulni tudtak. A brit közvélemény, mely a nagy előkészületekről szóló lentések után gyorsabb sikereket árt az új afrikai offenzívától, a kedvező hírek elmaradása miatt kezd yugtalanná válni. E nyugtalanságoz nagymértékben hozzájárult a Times egyik újabb cikke, amely rámutat rra, hogy az angol főparancsnok a usztító német elhárító tűz következeben nem volt képes az angol tankokat előreküldeni, mivel azokat az elárító tűz és az aknák elpusztították.

Japán kormányintézkedések Mandzsukuo betelepítésére. Tokiói jelentés zerint Ino, a tengerentúli ügyek misztere és földművelésügyi miniszter, újra akarja szervezni a japán falakat és ezt a szervező munkát a mandzsukuo telepítési munkával kánja egybekapcsolni. Alaposan meg

akarják vizsgálni a japán falvak gazdasági viszonyait és azoknak a bérloknak, akik számfölöttieknek tünnek fel, javasolni fogják átköltözésüket Mandzsukuo. Az utolsó öt év alatt mintegy 114.000 japán paraszt és mezőgazdasági munkás költözik át Mandzsukuo, ahol 48.000 parasztgazdaságot létesítettek. Ezeknél a letelepedéseknél a csoportos településekre esett az oroszlátnérsz. Míg azelőtt a letelepítendő csoport tagjait ugyancsak a kerületnek a területéről gyűjtötték össze, most mindinkább arra a rendszerre térnek át, hogy egy-egy csoportot ugyanannak a falunak lakóiból állítják össze. A tapasztalat ugyanis azt bizonyítja, hogy az egyes telepesoportok keretein belül roppant nagy szerepet játszik az összetartás, melyet a Kelet-Ázsiában folyó építő munkánál nem lehet nélkülözni.

Gazdasági előkészítő munkálatok Olaszországban. Olaszországban az új mezőgazdasági év előkészítő munkálatai egész teljes lendülettel folyamatban vannak. Ezek a legnagyobb fokú belterjesítés és vetésterület növelése jegyében folynak. A legelő és rétterületek csökkenését az erőtakarmánytermelés terén hozott különleges rendszabályokkal fogják kiegyenlíteni.

Bűnvádi eljárás Gandhi fia ellen. Gandhi fia ellen újabb bűnvádi eljárást indított a bombayi ügyészség, mert a hindu szabadsághős fia egy vezércikkben minden kertelés nélkül megírta: hogyan viselkedtek az angolok, amikor az 1857-es lázadás leverése után bevonultak a Delhi és Lucknov tartományba. A cikk, mint maga a vádirat is elismeri, csupán a való tényeket ismerteti a hindu tömegekkel, az alább közölt idézet azonban bebizonyítja, hogy minden kommentár hiányában is lázadásra szította a hindukat: „Az angol ezredes parancsára a csapatok benyomultak a hindu nemesek házaiba, összeszedték a szőnyegeket, a selymeket az ékszereket, a gyémántokat. Öt óra ieforgása alatt annyit raboltak össze, hogy amikor elárvereztek Bombayban a zsákmányolt árut, 500.000 fontsterlinget kaptak érte. Az összegget szétosztották a hős katonák között. A parancsnok az egész zsák-

Nemere
BORSZESZ
ERDELYRÉSZI HANGYA
VEGYÉSZETI GYÁRA
MAROSVÁSÁRHELY

mány hús százalékát tartotta meg magának: kapzsiséga annyira fellázította a katonáit, hogy végül is katonai bíróságnak kellett döntenie az ügyben. Naphier tábornok Haiderabadban megismételte a lucknozi ezred hőstettét: csak egymaga 80.000 fontsterling értékű ékszer harácsolt össze...

ABLA K

Köztudomású, hogy a katonaszoldot soha se számolták csillagászati számokban. Nagyon szerény, egyszerű fizettség volt mindig a „lénung”, amiből nem igen lehetett gyűjteni a polgári foglalkozás éveire. Annak a különben szociális gyökerű ténynek tehát, hogy a honvédelmi miniszter felemeli a honvédek zsoldját, nem is abban a dupla összegben van a jelentősége, amit a honvéd kap, hanem inkább és főképen abban a megnyilatkozásban, mely a honvéd áldozatos honvéd munkáját nemcsak a róla való dicséret szavakkal akarja megbecsülni, hanem egy viszonylagos anyagi juttatással is, melynek értéke a honvéd szemében sem a felemelés, hanem az ily módon is való megbecsültetés tudatában jut kifejezésre. És ma valóban azt az időt éljük, amikor a harcoló honvéddel szemben a tiszteletnek és elismerésnek olyan fokát és olyan formáit kell alkalmaznunk, amelyek más időkben talán nem voltak annyira maguktól értetődők és indokoltak, bár nem szabad felednünk, hogy a haza védelme, bárminek nevezzék is a katonát, bakanak, vagy honvédeknek, egyformán fontos és egyformán kockázatos, sőt egyformán áldozatos is a vérét ontó katoná részéről. A magyar honvédelmi miniszternek az a gesztusa necsak a honvédek szerető főkatona bajtársi érzületét, hanem a szociális gondolkodású magyar úr emelkedettségét is bizonyítja.

Törökország egyenesen és szilárdan áll. Izmet İnönü, a török állam elnöke pár nappal ezelőtt a csapatok sorfala között a nagy nemzetgyűlés épületébe ment, hogy szokás szerint fogadja a kormány, a hadsereg, a parlament és a külföldi diplomáciai képviselőknek üdvözlését, a török köztársaság megalapításának 19. évfordulója alkalmából.

A különféle fegyvernemhez tartozó alakulatok elvonulása előtt az elnök emelvényéről rövid beszédet intézett a néphez és a hadsereghez. Utalt arra, hogy megkezdődött a háború negyedik esztendeje s Törökország minden korlátozás és kényelmetlenség ellenére, amely miatt oly nagyon panaszkodnak, egyenesen és szilárdan áll. Törökország rendíthetetlen nemzeti akarattal áll a nemzetközi világ tiszteletteljes tekintete előtt. Minden török történésnek alapja a nemzetek saját erejébe vetett bizalma és mindennek célja a nemzet üdve. A legfőbb gondoskodás a nemzet sértet-

lenségének megóvására irányul. A törökök annak a nagy nemzetnek tagjai, amely a sors sok megpróbáltatását kiállotta, minden körülmények között le fogja győzni a mai és a holnapi nehézségeket is. A török nemzet minden tagjához szóló óhajtása az, — mondotta végül az elnök, — hogy a köztársaság ünnepnapján megújítsa küzdőerjét.

Willkie újra sürgette a Szovjet megsegítését. Wendell Willkie, az amerikai elnök politikai ügynöke, újabb rádióbeszédet tartott, amelyben ismételten sürgős segítséget követelt a Szovjetunió számára. Wendell Willkie hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió hadianyagtermelése nem elég erős arra, hogy lehetővé tegye az ellenállást Németországgal szemben. Csungking-Kina számára is azonnali anyagi támogatást követelt.

Moszkvában nélkülözhetetlennek tekintik az európai második arcvonalat. A Svenska Dagbladet című svéd konzervatív lap feltűnésteltő távira-

tot közöt Moszkvából. E távirat szerint moszkvai mértékadó körökben elégedetlenség nyilvánul meg afelett, hogy a szövetségesek minden mértéket felülmúló elővigyázatos hadászata mind erősebb lesz. Moszkvában úgy érzik, hogy a tulságos elővigyázattal a szövetségesek eljátszhatják győzelmi lehetőségeiket.

A lap tudósítása további részéből kitűnik, hogy a Szovjetunióban az Európában létesítendő második arcvonalat tekintik az egyetlen útnak arra, hogy a győzelem célját elérhessék. Európa jövőjét érintő kérdésekben, mint például a németekkel szemben tanúsítandó magatartás, a Szovjet nagyobb figyelmet igényel, mint Anglia.

Hogy szaporodott Róma lakossága? Az olasz statisztikai hivatal jelentése szerint Róma lakossága az elmúlt 20 esztendő alatt 704.018-ról 1.457.390-re emelkedett. Két évtized alatt Rómában 17 új városnegyed, 12 új előváros és 2 új nagykerület létesült.

Önfeláldozás és önzetlenség

Új kort, jobb világot mindig csak az áldozat és a tömegek önfeláldozása teremtet. Az új világ küszöbén mindig ott állt Krisztus keresztfája, a Nérók gyújtotta szurokfáklya és végtelen sorokban vonultak a vértől gözölő arénán keresztül a keresztény mártírok. A magyar megújulások is az áldozatok oltára előtt születtek. Rákóczi oda vitte egymillió hold földjét. Kossuth magyarjai a jeggyűrűt, az ezüst pitykegombot, a gyémántokat, rubintot helyezték el előtte, hogy aztán odaadják a gyémántnál fényesebb anyakönyvet és a rubintnál is drágább magyar vért.

Ilyen áldozatokat követel az az új világ is, amelyért most küzdünk s amelynek önmagunkban való kialakítása a legfőbb feladat.

Új világról beszélni és egy letűnt materialista kor önző parancsai szerint élni — képtelenség! Tisztább nemzeti szellemről álmodni és vagyongyűjtésre, jogtalan harcoslásra használni fel a konjunktúrát — bűnös kényszerítés. Önzetlenséget várni, közösségi gondolatról szavalni és közben a fekete piacon árulni vagy vásárolni — elárulása annak az eszmének, amelyért most egész Európa harcol.

A nemzet léte, jövője nem pillanatnyi jólétben, nem anyagiakon múlik, hanem azon, hogy miképpen állunk helyt odakint s itthon.

Csak megsemmisülés van, vagy győzelem. Sajnos, annál kevésbé látják egyesek, hogy ilyen véres és végtelen válaszfalon csak akkor állhatunk helyt, ha mindenki tud tűrni, áldozni és lemondani, nemcsak a jogtalan haszonnál, hanem minden apró egyéni érdekről, kényelemtől is. *Nem a vagyonosodás, szerzés, gyarapo-*

dás kora ez, hanem a lemondásé. Olyan időszak, amikor mindennek, ami egyéni, el kell merülni, bele kell olvadni abba a nagy egységbe, melyet mi úgy hívunk: magyar közösség.

Az első világháború után az egész magyarság láthatta ennek az igazságnak könyörtelen érvényesülését. Mi maradt meg a könnyen és gyorsan összeharcsolt látszatvagyonokból? Hová tűntek a mesés háborús szerzemények? Ott úsztak el az inflációs idők vad forgatagában. A végén nem maradt belőlük más, csak a gazdaságok, külföldi kölcsönök tengere, az uzsorakamatra kunyorált párszáz pengős hitel, az elárverelt föld, lefoglalt traktor.

S mi maradna a mostani „konjunktúra” kihasználóinak hűreségi gyűjtéséből? A megsemmisült országban egyéni egzisztenciájuk porráomlása után várna rájuk jólét helyett a keserves nyomor, a kolchoz-rabszolgaság, a pirosra sült pecsenye helyett a tatárjárás bűjdös magyarjainak tápláléka: a tiz körömmel kiásott gyökér.

Nem attól függ a holnapunk, hogy át tudunk-e menteni abból néhány mázsa elvermelt búzát, vagy néhány deka feketén vásárolt zsírt, hanem attól, hogy egy összeomló, elkorhadt materialista világ romjaiból ki tudjuk-e menteni az ezeréves magyar erényeket: az önfeláldozást, az önzetlenséget.

Mert ha erre képtelenek volnánk, ha ezt meg tudná akadályozni az önérdékű tévelygők, kisszámú harcosolók leverő példája, akkor az új világ győzelme napján egy társatlan nemzet állana ott, ahol erős nemzetnek kell állani.

HIREK

AMI A HIR MÖGÖTT VAN...

Cseh megszállás alatt a Felvidéken Kárpátalján nagyon elszaporodtak Jehova tanui nevezetű szekták tagjai, akik bomlasztó, kommunisztikus és idős tanokat hirdettek. A csehek — mint a hatóságok megállapították — ezek a tévelygő szektáriánusok új, titkos irányítókat kaptak a szidók személyében. Széltében-hosszában hirdették, hogy Ábrahám, Jákób amarusan feltámadnak és Jeruzsálemet teszik meg a világ fővárosává. Ábrahám elcsapja a diktátorokat és a Zion hegyéről fogja vezetni a világ gyeit. Legutóbb a csendőrség nyomozói megállapították, hogy egyes helyeken ezek a tudatlan emberek teljesen idő irányítás alá kerültek és az állam belső békéjének megbontására törekedtek. Kitűnt, hogy vallásos jelszavakkal megtagadtatták a leventefoglalásokon való részvételt s nyíltan irdették, hogy ők nem védik meg az országot, mert szerintük mindegy, hogy ezen a földön ki az úr.

A magyar hatóságok mindenütt a ingerélyesebb lépéseket tették a szektáriánusok megfékezésére. A csendőri nyomozó csoportok a Kárpátalján és Bodrogközben napok óta keresztül-tasul fésülik a szektáriánusok gyülekezési helyeit. Az elfogott szektás prédikátorokat összegyűjtik és csoportonként internálótáborba szállítják.

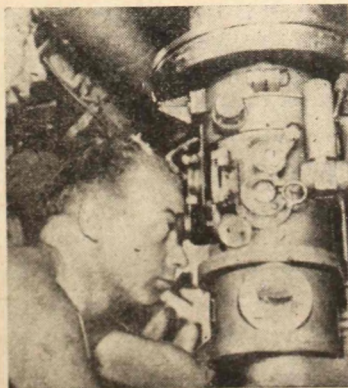
Egy pesti zsidó titkos aranyolvastól alapított, ahol a zsebtolvajok zsákmányait olvastották be. A házkutatásnál 40 pár vadonatúj cipőt és 25 darab cipőutalványt is találtak a zsidó bűnbarlangban. Glück Mór hitoktató libasírádát rendezett be lakásán. A jámbor és vallásos talmudistát rengeteg szappan, liszt és 50 levágott liba társaságában találták meg, ezenkívül még 300 darab érvényes kenyérjegyet is találtak az ájtatos hitoktató lakásán... Hirschler Miksa hitsorsos pedig 125 kiló mazsolát vásárolt iparigazolvány nélkül, drágábban továbbadta az árút, s tetteért a bíróság egy évi fegyházzal sújtotta, azzal az indoklással, hogy a zsidó „szükségtelenül iktatódott a mazsolaforgalom útjába”. Ez az igazi baj: szükségtelenül iktatódik a zsidó a termelő és fogyasztó közé! Dr. Braun belgyógyász százezer pengőt zsarolt ki páciensétől, azon a címen, hogy megmenti őket a munkaszolgálatól...

Hogyan küldjünk katonáinknak karácsonyi ajándékesomagot?

Katonai helyről közlik:

Lehetővé kívánják tenni, hogy a harcúterén tartózkodó hozzátartozójának karácsonyra mindenki örömet szerezhessen. Miután a szállítási nehézségek miatt külön ajándékesomagok továbbítását nem lehet biztosítani, ezért megengedték azt, hogy a tábori postai csomagok feladásához előírt bélyegjegyes tábori postai levelezőlap november havi szelvényével egy kg. helyett kivételesen két kg-os csomagot küldhessenek. Az, hogy a csomagot a címzett karácsonyra megkaphassa, csak abban az esetben biztosítható, ha a csomagot legkésőbb november 30-ig postára adják. Ennélfogva mindenki saját érdekében igyekezzék a karácsonyra szánt csomagot minél hamarább feladni. A két kg-os csomagban téli óvóciikkeket is lehet küldeni. Az, aki a novemberi bélyegjegyet egy kg-os csomag feladására már felhasználta, az a december havi bélyegjeggyel novemberben adhat fel egy két kg-os ajándékesomagot. Ez esetben azonban a csomag feladásakor a szeptembertől novemberig érvényes bélyegjegyes levelezőlapot fel kell mutatni.

Lehet magyar levelet írni Romániába. A postaigazgatóság közli, hogy a román postaigazgatóságtól nyert értesítés szerint Romániába ismét küldhetők magyar nyelven írt postai küldemények.

A búvárhajó életének legizgalmasabb perce: a parancsnok a periszkópnál áll és kiszámítja a torpedóvetés pillanatát.

Takarékos háziaszony

RIKA KÉKITŐ

használ!

ERDÉLYI RÁZSI-HANOMA
VEGYÉSZETI GYÁR - MÁRKÁSPÉLÉNY

A téli menetrend a Mávnál. A téli menetrend november 2-án életbe lépett. A menetrendet hivatalosan is közölték.

ABLA K

Indulnak a Magyar Vöröskeresztből a szeretetesomagok a harcúterre. Ebből az alkalomból a Vöröskereszt a magyar ifjúsághoz fordul igen poétikus szép kérelemmel. Azzal, hogy adja ezekhez a csomagokhoz a maga szívének szeretetét. Csak azt kéri, hogy a fiatalok írjanak pár soros levelet az ismeretlen honvédeknek, tegyenek mellé egy szál karácsonyfagyertyát, s valami kis csiny értékű izléses magyar ajándékot, amiből megérezze szent karácsony estéjén a magyar honvéd, hogy itthon szeretik, féltik őket, gondolnak rájuk és örömet akarnak szerezni nekik. Semmi kétség benne, hogy a magyar ifjúság, mely már jól tudja, hogy mire megy ez a mostani élet-halál küzdelem, örömmel és lelkesedéssel fog eleget tenni ennek a kérésnek. A magyar ifjúság, talán soha jobban, mint ma, tud lelkesedni eszményekért is, jelszavakért is. De főként lelkesedni tud akkor, amikor a jelszavak mögött nemzeti eszmények ragyognak, melyek felmagasztalására csak az ifjúság lelkesedésében van meg a kellő erő és lendület. A magyar honvéd dicsőségesen küzd a haza életéért, minden pillanatban életét kockáztatja érte. S a magyar ifjúság, mely maga is vágyik erre a dicsőségre, ne bugyolálna fiatal csapongó szeretetét abba a pár soros levélbe, s ne küldené el a maga kis ajándékát a magyar honvédek szent karácsony ünnepére? Ki tudja, ki akarja és ki meri ennek ellenkezőjét elhinni...?

Megkötötték Désen az első távházasságot

Ünnepélyes külsőségek között most kötötték meg Désen az első távházasságot. A boldog fiatalasszony Mars Katalin, Mars Jenő dési fogházor 10 gyermeke közül a legnagyobb. A vőlegény, illetve az új férj, Varga Ferenc 23 éves honvéd, tábori posta 213/32. Keleti hadszíntér. Dr. Császár Ferenc főjegyző, az anyakönyvi hivatal vezetője néhány meleg szóval fordult Mars Katalinhoz, ismertette a távházasság formaságait. A feltett kérdésre, hogy akarja-e a házasságot Varga Ferencel, Mars Katalin könnyezve mondott igent. K. Veress Jenő polgármester szép beszéd kíséretében kívánt Dész város polgársága nevében minden jót az új asszonynak, ki-

emelve azt, hogy ez az első távházasság Désen. Dr. Bodolla Gábor, a kir. ügyészség elnöke, jókívánságai mellé átnyújtotta a városi polgárság körében gyűjtött 320 pengőt. Mars Katalin tanúi: dr. Bodolla Gábor ügyészségi elnök dr. Nónay György kir. ügyész voltak, míg a Varga Ferenc házassági iratát Náday János alezredes, az új férj parancsnoka küldötte le és irta alá. Az ünnepélyes külsőségek között lefolyt távházasságon a m. kir. Honvédséget Palotás Pál főhadnagy képviselte. Mars Katalint és a 10 gyermekes Mars Jenő fogházort a megjelentek jókívánságaikkal halmozták el. Az új asszony könnyekig meghatva fogadta a jókívánságokat.

AZ ELSŐ DÉSI TÁVHAZASSÁG. Balról jobbra: K. Veress Jenő polgármester, Császár Ferenc dr. főjegyző, Schönstein anyakönyvezető, Palotás Pál főhadnagy, Stojka László hírlapíró, Mars Jenő, Bodolla dr. ügyészségi elnök, Mars Katalin és Nónay György dr. ügyész. (Pavletto felv.)

A frontharcosokra vonatkozó kegyelmi rendelet részletei. A hivatalos lap legutóbbi száma részletesen ismerteti a Kormányzó Ur Öföméltóságának legfelsőbb elhatározását a katonai érdemeket szerzett egyének kegyelemben részesítése tárgyában. A legfelsőbb elhatározás szerint kegyelemben részesülnek azok a polgári, katonai vagy rendőri büntetőbíróság által jogerősen elítélt egyének, akiket három hónapot meg nem haladó szabadságvesztésre vagy főbüntetésként olyan pénzbüntetésre ítélték, amelyet behajthatatlanság esetén három hónapot meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre kellene átváltoztatni. A kegyelemben részesülés feltétele: 1. a kérelmező legalább hat hónapot katonai szolgálatban töltött, hogy az alatt kötelességét híven teljesítette; 2.

hogy hadművelleti területen két hónapig katonai szolgálatot teljesített; 3. hogy háború idején a katonai szolgálat alatt megsebesült. Kegyelemben részesülnek azok is, akiket hat hónapot meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre ítélték, feltéve, hogy cselekményük elkövetése után: 1. legalább egy évet katonai szolgálatban töltöttek és szolgálatukat híven teljesítették; 2. hadművelleti területen négyhónapi katonai szolgálatot teljesítettek; 3. ugyanitt legalább két hónapig szolgálatot teljesítettek és megsebesültek, végül ugyanitt vitéz magatartásukért kiüntetésben csapatparancsnoki vagy ennél magasabb dicséretben részesültek, vagy ilyenre méltónak bizonyultak. A legfelsőbb kormányzó elhatározás a továbbiakban felsorolja, hogy kik részesülhetnek kegye-

lemben a két évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre ítélték közül. A kegyelem nem vonatkozik a jövedéki kihágásokra, továbbá a megrögzött büntetésekre és a hűtlenség büntette miatt jogerősen elítéltekre, vagy azokra, akik ellen ilyen büntett miatt bűnvádi eljárást kellene indítani. A kormányzói kegyelem kiterjed különleges munkásszázadokban a háború alatt szolgálót teljesítő egyénekre és azokra is, akikre az előbb felsorolt feltételek a kegyelmi elhatározás kelte után következnek be. Gondoskodik a kegyelmi elhatározás a hadirokkantaká váltaokról, a kimagaslóan bátor magatartást tanúsítottakról, ha életviszonyaik és ez eset összes körülményeinek figyelembevételével remélhető, hogy a kegyelem jótékony hatással lesz jövőendő erkölcsi magaviseletükre. A kegyelem kiterjed azokra is, akik a kegyelem kelte előtt kiszabott katonai fegyelmi fenytéseket még egyáltalában nem, vagy nem egészen hajtották végre. A legfelsőbb kormányzói elhatározás alkalmából a belügyminiszter és az igazságügyminiszter külön-külön rendeletben szabályozta a legfelsőbb kegyelmi elhatározás végrehajtását.

Gyökeres változások a közellátási intézkedésekben. Illetékes helyről nyert felvilágosítás szerint a közeli időben úgy a kereskedelmi, mint a vámmalmok helyzetét új alapokra helyező intézkedést fognak tenni. Változások lesznek a kiörlésben és lisztkeverésben. A vámmalmok munkája az eddigőtől eltérő módon lesz szabályozva. Ezzel egyidejűleg teljesülni fog az erdélyi vámmalmoknak egy régi kívánsága is. Az új intézkedéseknek rendelet formájában való közlése rövid idő kérdése.

A csíkmegyei emlékek felkutatása. Érdekes és dicséretes elhatározást tettek a csíkvármegyei tanítók: felkutatják és összeírják a megyében eddig nem ismert, vagy alig ismert történelmi emlékeket, Miklós Gergely tanfelügyelő irányításával már meg is kezdték a munkát. Követésre méltó szép példa ez. Az ősök lábnyomának a tisztelete, a székely és magyar múlt őrzése, visszaidézése lelkesíti és nagygyá teszi az utódokat.

andenki hízalhat ezután sertést. A kormány rendeletet adott ki, melynek értelmében a közellátási miniszter a földmívelési miniszter egyetértve, rendelettel szabályozta, hogy a közfogyasztás, mint a közfogyasztás céljára szolgáló hízalásnak és az ehhez szükséges takarmányellátásnak módozat megváltoztatja a sertéshízalás jogosultak körét és sertéshízalási kötelezettséget is állapíthat. A közellátásügyi miniszter a régi kormányrendeletben foglalt rendelkezésektől eltérően is szabályozta a levágott sertések után járó zsírbeszolgáltatás mértékét és módjait. A kormányrendelet-kapcsolatban megjelent a közellátásügyi miniszter ama rendelete, mely szerint az ellátatlan lakosság szükségletének biztosítása céljából bérhízalási szerződéseket lehet kötni. Birtokterület nagyságára való tekintet nélkül bármely gazdasággal kötnek bérhízalási szerződést a szövetkezetek, magánüzemek és vállalkozások tisztviselői és alkalmazottaik részére fenntartott étkezők szükségletei erejéig, az illetékes törvényhatóság első tisztviselőjének javaslata alapján, továbbá vállalkozások, magánüzemek, magánüzemek tisztviselői és egyéb alkalmazottaik szükségletei erejéig az illetékes törvényhatóság első tisztviselőjének javaslata alapján vendéglátó és zsír- és sertéshús felosztásával foglalkozó ipari üzemek szükségletük erejéig, azok a vállalkozások, és egyéb ipari üzemek alkalmazottaik szükségletei erejéig, melyeknek nincs központi ellátásuk, illetve végül magánszemélyek háztartásukhoz tartozó személyek szükségletei erejéig. A bérhízalási szerződést annyi sertés hízalására kötheti, amennyi a hízaltató évi fehéráru szükségletének fedezésére elegendő. Magánszemélyek háztartásuk évi zsír- és sertéshús szükségletének fedezésére a háztartásukhoz tartozó minden négy személy után — ha három éven felüliek — egy-egy sertést köthetnek. Ha a háztartásukhoz tartozó három éven felüli személyek száma néggyel maradék nélkül nem elegendő, az így fennmaradó személyek részére további egy sertés híz-

alható. Egy sertés hízaltatására az a háztartás is jogosult, amelyhez tartozó három éven felüli személyek száma néggyel kevesebb. A háztartási alkalmazottak a hízaltatható sertések számának megállapítása szempontjából a három éven felüli családtaggal esnek egy tekintet alá. A magánszemélyek a bérhízalás útján lekötött sertések fehéráruját és húsát a háztartáshoz tartozó személyek zsír- és hússzükségletének fedezésére felhasználhatják. Az ilyen háztartást a sertés levágásától számított egy évig a zsír szempontjából ellátottnak kell tekinteni és a háztartáshoz tartozókat hatósági zsír-ellátásban részesíteni nem szabad. A nagyjelentőségű rendelet életbe is lépett.

Háromszázötvenezer pár bőrtalpu bakancs a mezőgazdasági munkásoknak. A miniszterelnök egyik korábbi beszédében kijelentette, hogy a kormány a mezőgazdaságban foglalkoztatott falusi munkásság részére nagyobb tömegű bőrtalpú típusbakancs kiosztását kívánja lehetővé tenni. Az Ipari Anyaghivatal a László Központ útján már rendelkezésre is bocsátott erre a célra nagyobb mennyiségű bőrtalpu bakancsot, amely körülbelül 350.000 pár típusbakancs előállítására elegendő. A gyártás megkezdésének programját most készítik elő. A program szerint a kisipari üzemek részére 100.000 pár munkásbakancs előállítására adnak megbízást már a közeli hetekben. A szétosztási akció lebonyolítását a Hantya és a Mezőgazdák Szövetkezete fogja végezni a vidéki törvényhatóságok közreműködésével. Az akció során kiosztandó bőrtalpú bakancsokra csak földmunkások, mezőgazdasági cselédek tarthatnak igényt. A mezőgazdasági munkások és cselédek családtagjai is csak abban az esetben kaphatnak az akcióbakancsokból, ha maguk is a mezőgazdaságban dolgoznak mint alkalmazottak. A bakancsok árát a közellátási minisztérium legközelebb megállapítja.

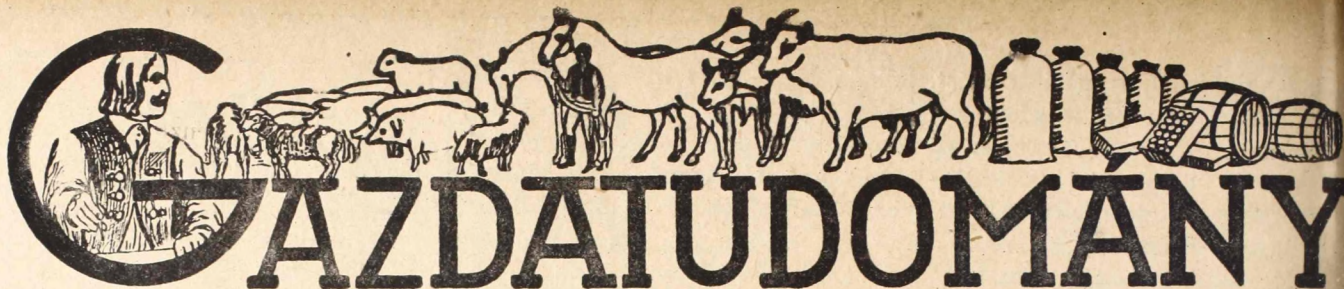
A „Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

ABLAK

Mostanában mind gyakrabban olvasunk tudósításokat árdrágítók megbüntetéséről. Ha volna valakinek ideje és kedve ahhoz, hogy statisztikát állítson össze a megbüntetett árdrágítókról, ez a háborús idők legérdekesebb statisztikája volna, mert azt bizonyítaná, hogy az emberek az első világháború óta semmit se változtak, s hogy az egyéni és társadalmi erkölcsök nem mutatnak semmi javulást. Sőt azt vehetjük észre, mi, aki az első világháború árdrágítóinak is néztünk a szemébe, hogy ma mintha valamivel elszántabban és vakmerőbben üznék a háborúnak ezt a legviszátetszőbb társadalmi tünetét, hogy nemondjuk divatját. Mert hiszen azzal mi is tisztában vagyunk, hogy máshol is vannak árdrágítók, Angliában, Amerikában is, ez azonban nem enyhíti a mi árdrágítóink bűnének súlyosságát. Nem pedig azért, mert mi azokhoz képest szegény ország vagyunk, melynek be kell osztania meglévő készleteit úgy, hogy abból mindenkinek legalább is viszonylagosan egyformán jusson. Aki tehát eldug és suba alatt öt-hatszoros, sőt tizszeres áron ad túl portékáján azoknak, akik azt megtudják venni, az kettős bűnt követ el: a törvénnyel szemben, melyet tudatosan kijátszik, s a társadalommal szemben, melynek tagjait ugyancsak a törvény áthágására kényszeríti. De hát sajnos, ezek elméleti fejtegetések, mert a gyakorlatban a feketekereskedelem fittyet hány a törvénynek és erkölcsnek, s addig üzérkedik, amíg csak rajta nem veszt.

Magyarország legnagyobb vasbeton hidja. A napokban elkészült Szolnokon az új tiszai vasúti híd, melynek vasszerkezetét teljesen kicserélték, továbbá Berettyóújfalun és Nagyvárad között a 37 kilométeres betonút, amely a Székelyfölddel való összeköttetést szolgálja. A Berettyó folyón elkészült új úttal kapcsolatos híd 72 méteres vasbetonívvel fogja át a folyó két partját.

Ideiglenesen felfüggesztették a vasárnapi munkaszünetet. A földmívelésügyi miniszter az őszi mezőgazdasági munkák zavartalan végzése miatt ideiglenesen felfüggesztette a vasárnapi munkaszünetet. Körrendeletben értesítette a törvényhatóságokat azzal, hogy állapítsák meg, melyik megyében vagy járásban és mennyi ideig szükséges a vasárnapi munka. A törvényhatóságoknak intézkedésükről a földmívelésügyi miniszternek jelentést kell tenniük.

GAZDATUDOMÁNY

Nem értjük...

Az egyik erdélyi városban különös hajsza indult meg a szövetkezeti vállalkozás ellen. Épen ott, ahol ezelőtt néhány évvel a közönség kívánta az árszabályozó jellegű üzlet megnyitását, most különböző szervezetek a vállalkozás elen fordulnak és sürgősen elmondanak minden rosszat róla, csak hogy bezáráthassák és megszabaduljanak tőle.

Előre kijelentjük, hogy cikkünknek nincs védelmi jellege. Tisztán elvi síkon akarjuk bemutatni azt a ferde képet, amit a „keresztény kereskedelem érdekében” jelszó alatt festett megint egy kereskedelmi érdekvédelmi csoportosulás. Bemutatjuk azt a képet, hogy a betű segítségével legyen megrögzítve, hogy maradjon meg egy ideig. Nem gondolunk hosszú időre, de erre nincs is szükségünk. A miniszterelnök legutóbbi nagy beszédében olyan kétségtelen tanubizonyosságot adott a komoly átállítás szükségének, hogy ez nem késhetik soká s talán egy-két hónap múlva már a napnál is világosabb lesz a most megnyilvánuló ködösítő szándék.

Mert íme a ködgránát, amely ismét valami furcsa szándékot takar:

Az illető városban van hozzávetőlegesen harminc vegyeskereskedés. Ezek közül körülbelül huszonhárom zsidó. Van vagy tíz rőfös bolt, közülük legalább hat

zsidó. És a megtámadott szövetkezeti vállalkozáson kívül van egy nagykereskedés, amely keresztény név alatt továbbra is a hódító zsidónak szüreteli a város magyarságától a pénzt. A környék kereskedőinek fele pedig magyar, a másik fele idegen. Nagyrészt megint zsidó. És itt, a zsidó többségű kereskedelem úgy látszik, nem izgat senkit. A zsidóknak sikerült jól elhelyezniük összeköttetésüket, ötezeréves ravaszságukat, sikerült kézbe fogniok a városka kereskedőinek közvéleményét s arra fordítaniok a figyelmet, ami nem jelent nekik semmi veszélyt. Mert ez a keresztény kereskedői közvélemény úgy véli, hogy a harminc és egynéhány zsidó cég nem ártalmas, azok nem ártanak, azok nem veszélyeztetik a forgalmat. De az egyetlen keresztény új vállalkozás már veszélyes, mert megbénítja egész működésüket. Egyszerűen arra az álláspontra helyezkedtek, hogy nem kell és ezt az álláspontot csökönyösen igazolgtatják. Szinte elkeseredett konoksággal fáj nekik az, hogy van egy szövetkezeti magyar vállalkozás a piacon. S ismételjük: a harminc és egynéhány zsidó üzlet nem fáj. Legalább is ezt kell gondolnunk, mert azok ellen egyikük sem kelt ki és azoktól sem a kenyerüket, sem a vevőközönséget nem féltik.

Mi ez, ha nem elködösítés?

Új utakon

Jurcsák Béla államtitkár október 25-én rádióbeszédében ismertette az új termelési renddel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat.

Amikor nemzetünk az Európában több mint három éve dúló háborúban nagy szövetségeseink oldalán léteért küzd — mondotta az államtitkár — e küzdelemben mindenkinek — bármely munkahelyre állította a magyar sors — a legjobb tudásával, egész emberhez mérte munkát kell végeznie a magyar hazáért. Nekünk magunknak kell megtermelni az összes szükséges mezőgazdasági termékeket, valamint örömdetesen fejlődő iparunk nyersanyagait és lehető behozatalunk csereértékét, hogy a hadi szükségletek kielégítése mellett is elviselhetővé tegyük életünket.

A háború minden hadviselő ország részére súlyos helyzeteket teremt. Katonák fegyverrel küzdenek a fronton, az itthonmaradottak munkateljesítménnyel veszik ki részüket a hadviselésből.

Közellátásunk zavartalansága érdekében az elmúlt években különféle módon igyekeztek a szükségleteket biztosítani, amelyek akár felajánlás, akár elszámoltatás, akár igénybevételeként kíséreltetek meg, a megfelelő eredményeket a különben is elemi csapások által sújtott országban eléggé nem hozták meg, sőt sok esetben — amit mint gazda magam is érzek — a termelés zavartalan folytonosságát akadályozták, mert a termelő gazda csak később és utólagosan tudta meg, hogy termésének mekkora részét kell gazdasági üzeméből kiadnia. Mivel a mezőgazdasági

jellegű termények piacrahozásának megszervezése legalább is egy-egy gazdasági évre vonatkozhatnak, ez ideig az elmúlt rendszereket kellett tovább követni. A jövőben azonban közzelátásunkat sokkal biztosabb alapra kell helyezni. E biztos alap a megfelelő mennyiségű termelés és a termelés eredményeinek mindenkinek egyenlő mértékben kötelező piacrahozatala. Nyugodtan kell hagyni minden termelést előmozdító tényezőt, a mezőgazdasággal foglalkozók gazdasági szükségleteinek érintetlenül hagyásával. Viszont a feleslegeket szervesen oly módon és oly mennyiségben kell elosztani, hogy minden ellátatlan rendes megélhetése biztosítva legyen. Oly időálló termelési, értékesítési és elosztási rendet kell tehát megvalósítanunk, amely nemcsak a háborús, de az ezt követő időben is megfeleljen a nemzet érdekeinek. E terv végrehajtását abban látom, ha a magyar föld minden birtokosa terményeiből oly mennyiséget hoz a piacra, amelyek össz-mennyiségben elsősorban az ország összes szükségleteit biztosítják. E feladat teljesítését tőle a nemzet közössége joggal el is várja. Az egyenlő elbírálás megvalósítása céljából a rendszer alapjául a való életben eddig is használt kataszteri tiszta jövedelem becslését kell felhasználni, bár tudom, hogy némely esetben ez kiigazításra szorul, a kiigazításra azonban meg is lesz a lehetőség.

A kataszteri tiszta jövedelem után kiszámított kötelezettségeket egy összegben lehet megállapítani és azt búzaértékben meghatározni. Ez azt jelenti, hogy

en gazdálkodónak lesz egy bizonyos búzakilomban megállapított beszolgáltatási kötelezettségnek egy meghatározott részét természet-kenyér-gabonában kell megtermelnie, mert a ke-pótolhatatlanul szükséges. Például, ha minden szteri hold szántóföld minden egyes aranykorona a jövedelme után 10 kg kenyérmag piacrahozatala kötelező az 1943. évi termésből, ez lehet búza, vagy azokon a vidékeken, ahol azt étkezési célokra fel-nálják, kukorica, árpa, vagy zab és ez a mennyi-a legmagasabb kataszteri tiszta jövedelmi osztá-ís esetén sem emelkednék 200 kg-nál többre kat-anként. Ez alól a természetbeni beszolgáltatás csak azok a gazdaságok kaphatnak oly mértékű-tesítést, mint már az előző évben is, amelyek-ma, vagy fűszerpaprika kiterjedt termelésével-alkoztak. Egybevetve az összes szántóterületet és-rszág teljes kataszteri tiszta jövedelmét, az így-ított kenyér-gabonamennyiség laz, amelyre fel-nül szükség van, másrészt ilyen mennyiségű-kgabona mindig forgalomba került, sőt forgalom-lényegesen több is volt a mezőgazdaság kinalata-nészetes, hogy elemi csapások esetén az előírt kö-zettséggel teljesítésétől megfelelő engedménynek van-e. Emellett a módszer mellett a mezőgazdasági-akával foglalkozó megkaphatja a természetbeni ga-járandóságát s anélkül, hogy felhasználásában-átozva volna, mindenki úgy oszthatja be keresmé-, ahogyan akarja.

A másik pótolhatatlan élelmiszerünk a zsír, amely-mennyiségét a kenyér-gabonához hasonlóan a-tóföld kataszteri tiszta jövedelme szerint lehet-állapítanunk. Itt nagyobb szabadsága lehet a ter-ínnek, mert maga választhatja ki, hogy zsírt, hízott-ést, esetleg hízott baromfit, vagy olajosmagot-e közfogyasztás céljára piacra hozni. A fenn-adó búzaértékrészt a neki és gazdaságának leg-bb megfelelő terményekben, vagy állati termékek-állíthatja a gazda elő. Megvalósítható az is, hogy-i szempontokból különösen fontos növények ter-ése szerződéses alapon történjék nagyobb területe-Az egyes gazdát érintő összes búzaértékben min-a hízott szarvasmarhától kezdve különféle álla-és állati termékek, sertés, baromfi, tojás, toll, tej-ejtermék, gabonafélék, ipari növények, szálas ta-

karmányok és magvak hozhatók piacra búzaértékben meghatározott átszámítási kulcs szerint.

Az eladott áruk elenértékét készpénzben mindenki azonnal megkapja, aki azonban többet hoz piacra a-tőle megkívánt mennyiségnél, évvégi leszámoláskor a-vételáron felül többlettermelésért még magas árjuta-lomban is részesül. Ugyanakkor büntetés kell, hogy-sujtsa azokat a termelőket, akik kötelességüknek ele-get nem tesznek és ezáltal a nemzet erőifejtését ve-szélyeztetik.

Tájékoztatásul közlöm, hogy pl. 20 katasztrális hold szántóról, ha annak kataszteri tiszta jövedelme holdanként 10 arany korona, a jövő esztendőben — számításunk szerint — 20 métermázsa búzát vagy rozsot kell feltétlenül a közfogyasztás céljaira piacra hoznia, tekintet nélkül arra, hogy összes szántóföldjét mivel hasznosítja. A mezőgazdasági munkával foglal-kozó törpebirtokosok beszolgáltatandó búzaszükségle-tüket természetben megkeresendő munkabérükből is fedezhetik anélkül, hogy saját földjükön kizárólag gabonát kellene termelniük.

Amidőn ezezzel a módszerrel a magyar gazdaközön-séget egyszersmindenkorra meg lehet menteni a zak-latásoktól, tisztában vagyok azzal, hogy e cél meg-valósításához egy jól működő termelést ellenőrző szer-vezetnek és egy áruforgalmat lebonyolító szervezet-nek kell együttműköznia. Úgy vélem leghelyesebbnek, ha az ellenőrző szervezetet magából a magyar gazda-közönség soraiból állítjuk fel és egyben a termelési kötelezettség ellenőrzését is maga a gazdatársadalom fogja végezni. Ugyanakkor ugyanaz a gazdaközönség ellenőrizheti a forgalombahozó szervek működését már csak azért is, hogy saját jogos érdekeit a leg-messzebbmenően megóvhassa. Lehetnek, akik e meg-gondolásnak ellene lesznek, de nekünk minden erő-feszítést meg kell tennünk a termelés fejlesztése érde-kében és éppen azok miatt kell ilyen rendelkezésekkel szabályozni a gazdasági életet, akik kötelezettségeiket nem szeretik teljesíteni. Az elmúlt évek katasztró-fális termése, a különféle beszolgáltatási rendszerek nehézségei és a termelés zavaró hatásai, továbbá mind a termelő, mind a fogyasztók közönségnek fegyel-mezetlen, meg nem értése következtében még egy elég nehéz tél van előttünk. Azonban az új terméssig na-gyobb nehézség nélkül meg fogunk élni.

Kávé szőlőmagból.

agyteremián, Torontálmegyében, a jó békevilágban fogyasztottak azdák olyan kávét, ami a szőlő-gjából készült. Ez a szőlőnek há-iszoros hasznát jelenti. Nemcsak, y kisajtották a levét, szeszt főztek örkölyből, de utána még megma-ó magvakat kávénak is felhasz-ták. És az az érdekes, a kávékészí-nemcsak a szegényebbek üzték, a tehetősebbek is. A szőlőmag ize gpörkölés után éppoly kesernyés anyar, mint a babkávéé. Ezt a sző-aagkávét egymagában azonban n igen használták: pörkölt árpát, -költ rozsot, pörkölt kukoricát ertek hozzá. Sőt egyesek, mikor a lőmagot pörkölték, befejezés előtt

egy kis vöröshagymát is dobtak bele, amitől állítólag különleges jó zamatot kapott a készítmény. A hagymát azonban a pörkölés végeztével eldob-ták. Utána a pörkölt magot szorosan záró üvegekbe zárták. Így tartották. A kávéfőzés aránya: fele pörkölt szőlőmag, fele pörkölt árpa, rozs, ku-korica együtt.

A szőlőmagot pörkölésre úgy hasz-nálhatjuk föl, hogy a törkölyből a magot vízben kimossuk. Azután na-pon vagy kemence tetején megszárit-juk. S a szárított szőlőmagot úgy pör-köljük meg, mint a szemeskávét.

Felhasználáskor kávéőrölőben őröl-jük a pörkölt szőlőmagnak, a pörkölt árpának, pörkölt rozsra és pörkölt kukoricaszemeknek keverékét.

Kedvezményes áron kapnak abrak-takarmányt a tejtermelők.

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló 1942:XVI. törvénycikk végrehajtásá-val kapcsolatban Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter a tejtermel-őket is támogatásban részesíti. A közellátási miniszterrel történt meg-állapodás alapján sikerült — a már eddig kiutalt takarmánymennyisége-ken felül — 300 vagon abraktakar-mányt biztosítani. Ez a 300 vagon ab-raktakarmány kedvezményes áron kerül a gazdákhöz. Ebből azonban egyelőre csak azok a tejtermelők ré-szesülhetnek, akik a tejet akár köz-vettenül, akár tejipari vállalat útján Budapestre szállítják és pedig csak abban az esetben, ha több tejet szál-

litanak fel, mint amennyit az előző év megfelelő időszakában szállítottak. A tejtermelőknek az így szállított tej minden literje után egy fél kg. abrakra van jogosultságuk és ennek az abraknak az árából a földművelésügyi tárca mázsánként 10 pengőt magára vállal. Az a termelő tehát, aki több tejet szállít Budapestre, mint tavaly, ez után a tej után egyrészt literenként fél kg. abrakot kap, másrészt ezért az abrakért a megállapított árnál métermázsánként 10 pengővel kevesebbet fizet.

Ez az akció a mai viszonyok között egyformán szolgálja a tejtermelőknek és a székesfővárosi fogyasztók között az érdekeket, mert a Budapestre tejet szállító tejtermelők mentesülnek — legalább részben — a takarmányhiány okozta gondoktól, másrészt ezáltal a fővárosban mutatkozó tejhiány csökkenthető lesz oly mértékben, hogy a teje rázoruló (csecsemők, betegek, gyermekek) tejszükséglete nagyobb nehézségek nélkül biztosítható lesz.

A Földművelésügyi Minisztérium Erdélyi Kirendeltsége zöldmezőgazdasági és pásztorképző tanfolyamokat tart,

az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület közreműködésével Gyimesközéplokon, Szilágyballán, Kézdivásárhelyen, Nyárádszeredán, Egeresen, Székelykeresztúron, Homoródszentpálon és Csíkszeredán. A kirendeltség újíttásképpen ezeken a tanfolyamokon vetített képes előadásokat rendszerez. A hallgatók vetített képeken bemutatott példákön könnyebben sajátíthatják el a helyes rét- és legelőművelést.

Hüvelyesek bejelentési kötelezettsége.

A hivatalos lap közli a közellátásügyi miniszter rendeletét, amely szerint azok a termelők, akiknek tulajdonában bab, borsó, lencse, keserű csillagfűrtmag, lóbab, hajdina, mák, vagy cirok mag van, készletüket kötelesek a Magyar Hüvelyes- és Olajmagkiviteli Egyesüléshez bejelenteni. Babból, borsóból és lencséből együttesen és ezek hántolt, darált, vagy őrölt termékeiből személyenként összesen 25 kg., hajdinából és ennek termékeiből személyenként 50 kg., mákból személyenként 5 kg. nem esik bejelentési kötelezettség alá.

Kiterjesztették a rendkívüli fahasználatok engedélyezését.

Az ország faellátásának biztosítása érdekében a kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében a földművelésügyi miniszter, illetőleg felhatalmazása alapján az erdőigazgatóság az 1942—43. termelési időnyre az erdőtörvényben megállapított mértéken túl is engedélyezhet rendkívüli fahasználatot, még abban az esetben is, ha az erdőbirtokot korábbi években engedélyezett rendkívüli fahasználatból kifolyólag megtakarítási kötelezettség terhel. A rendkívüli fahasználati engedély érvényét későbbi termelési időnyre meghosszabbítani nem lehet. Az érdekelt erdőbirtokosok kérvényeiket az erdőfelügyelőségnek, illetőleg az erdőigazgatóságnál terjesszék elő, ahol a szükséges részletes felvilágosításokat is megkapják.

Nagyszámú fésűsgyapjas anyajuhot osztanak ki kedvezményes áron.

A vízkároktól és májmételytől erősen sújtott vármegyék gazdáinak megsegítése, valamint a fésűsgyapjas juhállomány javítása, gyapjútermelésünk fokozása és egyöntetűvé tétele érdekében Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter 3500 darab fésűsgyapjas anyajuhnak kedvezményes áron való kiosztását határozta el. Az akció keretében törzskönyvelt tenyésztőből származó 2—4 éves, 35 kg.-nál nehezebb, jó gyapjúminőségű anyajuhok kerülnek kiosztásra számottevő árkedvezménnyel. Az igénylők a jelentkezéskor 35 pengő előleget tartoznak befizetni az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőséghez. Ebben a támogatásban részesülhetnek azok a 300 kat. holdnál kisebb föld-

birtokkal rendelkező hivatásos gazdák és bérlők, akiknek juhállománya a birtokos hibáján kívül erősen lecsökkent, vagy akik juhtenyésztéssel ezideig nem foglalkoztak és megfelelő minőségű tenyészjuhokkal nem rendelkeznek.

Ellenőrzött „állattenyésztő közösségek” kisgazdái előnyben részesülnek.

Egy-egy jelentkező részére legfeljebb 50 darab anyajuh juttatható és egy közösségben legalább 100 darab anyajuhot kell kiosztani. Az akció a földművelésügyi minisztérium irányítása és ellenőrzése mellett a vármegyei gazdasági felügyelőségek útján a Juhtenyésztők Országos Egyesülete közreműködésével nyer lebonyolítást.

P I A C

Kukorica legmagasabb ára.

November hóban 15, decemberben 15.70 pengő. Morzsoltnan novemberben 20, decemberben 20.50 pengő. 150 mázsánál kisebb tétel vásárlásánál 50 fillér levonásba jön métermázsánként a vasútra, illetve a hajóra való fuvarozás költségein kívül. Átadási ára raktárból kiszolgáltatva, avagy bármelyik leadóállomáson csővestengerinél 2.50 pengő, szemes tengerinél 3 pengővel magasabb a termelői árnál.

A takarmányrépa ára.

Közellátási hivatal július 23-iki rendelete értelmében a takarmányrépa ára 100 kg.-ként 3 pengő, amely ár december hó 1-től 1943. április 30-ig minden hónap első napjával 100 kg.-ként 30 fillérrel emelkedik.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekeltségű, színmagyar biztosító szövetkezete.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyiképviseltek minden városban és községben.

Erdélyi Fiókgazgatóság:

Kolozsvár, Horthy-út 6. szám. — Telefon 36-85.

magyar nemzet verses története

DÓZSA GYÖRGY A VASTRÓNON

*Temesvár elé ért egy julius reggel
Zápolyai János rendezett sereggel.
Ezer ötszáz s tizenégyet irtak akkor.
Szép történelmünkben véres és riadt kor.*

*A döntő csatában győzött Zápolyai,
Nincs mód a futókat már megállítani.
Akit utolérték, azt lekasabolták,
Csak egyet fogtak el elevenen: Dózsát.*

*Szőrnyű sorsot szántak a parasztkirálynak,
A nemtelen bosszu mást nem is diktálhat.
Király akart lenni? Legyen meg hát kedve,
De megtüzesített trónusba ültetve.*

*Beleütették hát vastrónusba élve,
Tüzes vaskoronát nyomtak a fejébe,
S ahogy a vastrónus izzott, tüzesedett,
Szegény Dózsa teste sült és szenesedett.*

*S társi, hogy nyomorult életüket mentsék,
Vezérük sístergő husát is megették,
Főurak, nemeseik, mint a megszállottak,
Rettenetes bosszút Dózsan így állottak.*

Sztalinra akarunk lőni...

A birtokbavett szovjetterületek egyik legfontosabb kérdése az ellátóvonalak tökéletes megszervezése. Minden téren és vonalon biztosítani kell a zavartalan, életvesztés nélküli forgalmat. Óriási feladat ez. A német nép sodik nagy háborús szervezete: a Todt hadsereg teszi ezt el. A hadsereg birtokbaveszi és tartja a területet, a Todt-alkulatok mozgásba hozzák a megépült ütegeket.

A donmenti arcvonal magyar sávja felé vezető vasútvonalak egyik-másika helyenként az ellenség hatása alá esik. Nem lehet használni. A folyó túlsó partján álló vörösök tűz alá vehetők.

A német hadvezetőség pontosan és gyorsan végrehajtható tervekkel dolgozik. A terület birtokbavétele során már tökéletesen áttekinthették a helyzetet. Mérnökari tisztek tanulmányozták, vizsgálták a területet két hónappal ezelőtt közel ötven kilométeres szakaszon, magyar felügyelet és ellenőrzés alatt ötvennél több hadifogoly bekötővasútat kezdett építeni...

A lehető legrövidebb és legjobb terepen jelölték ki a vasútvonalat a hozzáértő szakemberek. A táj viszonyai itt túlságosan hullámzóak... Sok helyen 10 méter mélyre kellett lehatolni, máshol ugyanannyit. Egyik szakaszon kétszáz méter hosszú viadukt építettek facölöpökre, óriási vasgerendákkal. A met vasútépítő alakulatok valóságos csodát műveltek. A híd tartó „tölgyfa-pilótákat” 15 méterre verték be a földbe több ezer tömegben motorhajtotta bunkerek segítségével. El célra beállított különleges gépesioszlopok hordták a fa köbmétereinek ezreit.

A hatalmas hídon most végzik az utolsó munkálatokat. A híd másodpercenyi pontossággal készült el a megállapított határidőre...

Végeláthatatlan hosszúságban vörös hadifoglyok mege dolgozik, csákánnyal, lapáttal.

A kemény, nehéz földmunkát is korszerű eszközökkel segítik elő. Robbantóosztagok lazítják a földet. Egyszerre három-irányú mozgást végző gépek naponta sokezer köbméter földet dobhatnak ki... Motorhajtással, keskeny vágányokon csillék sokasága szállítja a töltéshez szükséges földet... Földmarkoló és futószalagrendszerrel dolgozó gépek földhegyeket raknak a pálya két oldalán... Ütemesen, kiabálás és lármával megy itt minden, csak a gépek zakatolnak, motorok zúgnak és szerszámok csattognak. Az építő munka diadalmas zaja ez...

Munkafelügyelővel beszélgetünk. Csoportjával épp utat vág az egyik dombba. A túlsó oldalról másik csoport munkája közeledik. Sőt: már össze is értek. Néhány perccel ezelőtt omlott le egy méternyi részen a válaszfal... Most a szélesítés következik.

— Ötszáz méter hosszúságban ötvenezer köbméter földet emeltem ki, napi kétszáz-kétszázötven fő között váltakozó munkaerővel — mondja a felügyelő. — Itt a munkát átpártolt szovjetkatonákkal végeztem el négy hét alatt. Itt másodperc késedelem nélkül kell mennie mindennek, mert pontosan meg van állapítva, melyik nap, hányadik órájában indul el az első szelvény. A parancsot pedig minden körülmények között végrehajtjuk. A vasútvonal mindenképpen állni fog, mert állnia kell!

A német munkafelügyelő szavaiból önbizalom, bátorság sugárzik. Tudja, mit és miért tesz.

Dél van.

Parancsszóra egyszerre emelkednek fel a foglyok, állnak sorba és vonulnak szögesdrótokkal körülfűrt szállásukra... Az egyik közeli pályaudvar közepén, a kút mellett hatalmas kondérokából párolgó fűzeléket osztanak ki nekik. Mohón, főtyúggal esznek, majd rágyujtanak... Az őszi napsütésben hosszan nyulnak el a földön, élvezettel szívják cigarettájukat...

Feltűnő, hogy a hatalmas embertömegre alig 5—6 középkorú magyar honvéd vigyáz. Arrább — természetesen — készületségben áll egy géppuska és golyószórókkal felszerelt szakasz... Nincs szükség rá. A felügyeletet is volt foglyok végzik... Hatalmas bottal járnak ezek az emberek. Minden mozdulatukból látszik: nagy tekintélyt szereztek a honvéd fegyverek árnyékában.

Három, különálló, hatalmas, lakhatóvá tatarozott házecsoporthoz összesen 1700 fogoly számára rendeztek be szállást. Minden mozdulatunkat, szavunkat kíváncsian lesik a szögesdrótrácson keresztül. Iván, a kaukázusi származású orosz főfelügyelő lágerparancsnoki minőségben megfellebbezhetetlen hatalomként mozog köztük...

A munka hadseregében is fegyelemnek kell lennie.

Iván őrmester volt a vörös hadseregben. Össze-különbözött a zsidó pulitrukkal s átszökött. A vasútépítés befejezése után fegyveresen akar magyar vagy német kötelékben Sztalin ellen harcolni...

Nem egyedülálló ez. Nap-nap után tömegesen jelentik be kaukázusi és uralvidéki átpártolt vörös katonák: harcolni akarnak a kommunizmus ellen. Ezek az emberek a drótok mögött már külön csoportot alkotnak. A kommunistákkal nem is beszélnek. Csinosabban, rendesebben járnak, tisztálkodnak és lenéznek megvetik a „bolsikat”...

Az ebédszünetben is négyen jelentkeztek fegyveres szolgálatra: a sapkája mellett 521-es táborszámot viselő Örtükó Halibaba mohamedán, az 514-es Sirotyin Mihály, a 233-as Zsagorov Gábor és a 232-es Pisilgon Jeldecsov uraltáji katonák...

Jelentkezésük pillanatában mindnyájan azt hangoztatták, hogy Sztalinra akarnak lőni, mert nyomorúságot hozott rájuk...

Mások minduntalan azt kérdezik:

— Elesett-e Sztalingrád? Ha ezt a kulcspontot birtokba vették és tartják a szövetséges csapatok — néhány hónap alatt megbénul a vörös hadsereg. Ebben reménykednek mind... Közben nap-nap után újabb és újabb csoportot állítanak munkába honvédeink. Minden éjjel rajonként, félrajonként, sőt volt olyan eset is, amikor félszakasz jött át a Donon és adja meg magát. Nem akarnak harcolni. Arra a kérdésre, hogy miért, rendszerint így válaszolnak:

— Miért harcoljunk, amikor munkánk gyümölcsét zsidók és kommunisták élvezik?! A szovjet fennhatóság alatt álló terület hatalmas kényszermunkatábor, ahol étlen, rongyosan dolgoztatnak százmillió embert...

Egészen fiatal gyerekek és görnyedthátú, szakál-

las vén emberek mossák a csajkájukat egymás mellett. A tábor legfiatalabb tagjai 16, a legöregebbek 61 éves emberek. Ilyen korhatár között állította fegyverbe a dobta harcba a rendelkezésére álló emberanyagot a szovjet... A letagadhatatlan tényként, szovjet formaruhában, szabályszerű katonai igazolvánnyal ellátott emberek bizonyítják: a „kimeríthetetlennek“ hirdett szovjet emberanyag így áll!

Vége az ebédidőnek. Iván nagyot kiált. Egy szempillantás alatt sorakozik a tömeg.

Öt perc sem telik el: munkahelyén van mindenki. Újból csattognak a csákányok, serénykednek a lapátok, zúgnak a gépek, csikorognak a daruk, ütemesen verődnek össze a csillék... A tömeg teljes erővel dolgozik. Kijelölt időre robognia kell, száguldani is fog az utánpótlást szállító vonat...

Ferenc Gyárfás hadpr. őrm.

Apróságok - Adomák

Angol „erkölcs.”

Az angol játékszenvedélynek még a fegyintézetek kapui sem tudnak gátat vetni. Majdnem minden angol fegyházban, különösen pedig a dortmoori börtönökben különös viszonyok alakultak ki. A fegyencek hetenkint bizonyos „tűpénz”-nek becézett összegeket kapnak, melyek huzamosabb fegyházi tartózkodás esetén egészen jelentékeny summára emelkedhetnek. Ezek előtt a „gazdag” fegyencek előtt „már semmi sem lehetetlen.” Fiatalabb fegyenc társaik előtt korlátlan tekintélyt és „bároi” címet élveznek. Ez magában véve még nem lehet nagy baj, azonban a börtönőröket is megvesztegetik, hogy maguk és bárányaik számára előnyöket, többek között „kimenőket” biztosítsanak. Ezeket a kimenőket a tőkés fegyencek arra használják fel, hogy bankszámlákat nyissanak és nagyszabású bűncselekményeket pénzeljenek, melyeknek megszervezéséhez tőkére van szükség. Pénzüket természetesen csak megfelelően magas kamatok ellenében helyezik ki és a nyereséget most már játéklklubokban gyümölcsöztetik. Egyes esetekben a fegyházak játéklklubjai 2—3000 pengős betéteket is elértek. Az állapotokat egy dortmoori fegyenc leplezte le, aki öngyilkossági szándékból tűt nyelt, de halála előtt volt még ereje elmesélni, hogy azért menekült a halálba, mert félt az egyik fegyencbáró bosszújától, akinél reménytelenül eladósodott.

Hőstettek — filmen.

Európában csak kevesen tudják, hogy Roosevelt annyit magasztalt amerikai hadiflottája páncéloscirkálóival, torpedórombolóival, repülőgépanyahajóival, sőt tengeralattjáróival a hollywoodi filmgyárak kedvelt díszlete. Az amerikai flotta, melynek eddig nem adatott meg, hogy valóságos csatatéren arasson győzelmi babérokat, — a filmen viszi véghez hőstetteit. Talán éppen a valóságos sikerek hiánya az oka annak, hogy Washington oly szívesen bocsátja hadiflottáját a Metro-Goldwyn cég rendelkezésére, mely érthető büszkeségében az amerikai flottát saját „Hollywood-flottájának” becézi. A filmvállalat fő részvényese, egy bizonyos Law nevű úr máris kitűnő hadihajóparancsnoknak képzei magát és olyankor, amikor a haditengerészet szolgáltatja a díszleteket, sohasem mulasztja el az alkalmat, hogy következetesen tengerügyi egyenruhában lássa el hivatalát. A nagyorrú, görbelábú emberke meglehetősen kacagtató látványt nyújt ugyan az amerikai haditengerészet daliásabb termetre tervezett fehér tengerügyi egyenruhájában — de hát Amerikában vagyunk.

Erőszakos halál az U. S. A.-ban.

Még 1937-ben az Északamerikai Egyesült Államoknak 129.257.000 lakosa volt. Ebben az évben a népmozgalmi statisztika 1 millió 450.427 halálesetet jegyzett fel, vagyis a halálozási arány 1000 előre számítva 11,2 volt. A statisztika adatai szerint az elhunytak közül 134.249, vagyis az összes elhunytaknak közel 10%-a

nem természetes halállal mult ki. Ezt a nagy számot úgy tudjuk legjobban érzékeltetni, hogy megjegyezzük, hogy Magyarországon 1939-ben az összes halottak száma 139.542 volt. A legtöbb halálos áldozatot a különböző balesetek követelték. Ezek száma 105.205 volt, vagyis 100 ezer előre 81,5 halott esett.

1937-ben 19.233 dobta el magát az életet az U. S. A.-ban. 100.000 ember közül majdnem 15.981 amerikai polgár gyilkosságnak esett áldozatul, 100.000 közül tehát 7,6. Az Északamerikai Egyesült Államokban tehát mindennap 367 olyan ember halt meg, akinek a természet a ténylegesenél hosszabb életet engedélyezett volna.

Ütött az óra.

— Hány óra, pajtás? — kérdi egyik honvéd a másikat, amikor látja, hogy elővette az óráját.

A honvéd megmondja.

— Hm... Aztán mikor lesz vége a háborúnak? — évődik az első.

— Azt ezen nem lehet meglátni — válaszolja komolyan a kérdező. — Csak a Sztalinén. Az övé már ütött...

Nincs rendőr.

— Mondja uram, nem látott itt valahol a közelben egy rendőrt?

— Nem.

— Akkor ide a pénztárcáját!

Uj cseléd.

— Figyelmeztetem magát, hogy habár csak ketten vagyunk a férjemmel, magának azért sok dolga lesz.

— Oh kérem, bírom én a munkát. Otthon nyolc állatot gondoztam az istállóban.

tanácsadó

minden tanácskérő levélhez melléke-
ő 70 fillér, az orvosi levelekhez
ngő. Ezt bélyegben is lehet küldeni.

L. Az ország kenyérgabonatermé-
em teszi lehetővé, hogy mindenki
i kenyérgabonát szerezzen meg,
nyit akar. A készletek igazságos
ztása miatt kellett a fogyasztást
ályozni. Nem történt tehát semmi
ságtalanság sem Önnel akkor, ami-
a pótfejadag iránti kérését nem ta-
ik teljesíthetőnek. Pótfejadagot
anis csak az kap, aki megfelelő tes-
tágy nehéztési munka végzését,
y ilyen foglalkozását igazolja és az
sak addig, ameddig ilyen munkát
ez. Ön ezt nem tudta igazolni, csu-
azért kéri a nagyobb fejadag meg-
pítását, mert megszokta a nagyobb
ab kenyeret.

M. Csemete igénylésével kapcsolat-
közöljük, hogy facsemeték kiosztá-
al a földmivelésügyi minisztérium
lalkozik. Forduljon tehát kérésével
vetlenül a m. kir. Földmivelésügyi
nisztériumhoz, Budapest, V., Kossuth
os-utca 11.

T. A kukoricabeszolgáltatási köte-
ettséggel kapcsolatos kérdésre kö-
jük, hogy a dézsma kétségtelenül a
mest terheli. Levelében azonban ar-
tesz említést, hogy a földtulajdonos,
fejadagjának megfelelő kenyér-
a- és burgonyajárandóság ellené-
adta haszonbérbe földjét, gabona-
pal rendelkezik. Ugy látjuk, hogy
pen a gabonalap okozza a községi
eljárásnál a zavart. Mert a vonat-
rendelet értelmében csupán a ter-
elő kap gabonalapot. Ugyanis a ga-
nalap a termés elszámolására szolgál.
vel a gabonalappon — közlése szerint
a kukoricatermesterület is be van je-
ezve, a községi előljárásság ennek
apján szolgáltatta fel elszámolásra, ille-
leg a dézsma besolgáltatására.
nennyiben tehát csupán bérbeadó
ldtulajdonról van szó és nem termelő-
l, úgy a gabonalap visszavonása vál-
szükségessé. Ez esetben felülvizsgá-
ti kérelemmel kell a községi előljárá-
ghoz fordulni, amely azt felsőbb ha-
sághoz továbbítja.

T. A. A részes művelők a reájuk ará-
osan eső részt be kell, hogy szolgál-
ssák. A besolgáltatott kukorica,
agy burgonya árát, ha a beszolgálta-
s a gazdán keresztül történik, a gazda
részesnek ki kell, hogy fizesse, mert
iszen annak árát ő is megkapja. A
urgonya ára fajtánként változik, más
z ára kicsinyben és nagyban. Erre
ezve tehát választ nem adhatunk.
findenesetre a fajta szerinti termelői
r illeti meg Önöket, mert az átvételkor
zt az árat fizetik. A jegyző úr az árra
éve tud felvilágosítást adni.

B. I. A főszolgabíró úr által minden
ónapban rendszeresen tartott panasz-
apon adja elő sérelmét. A főszolgabíró
l fogja rendelni az eset körülményei-
ek kivizsgálását és a vizsgálat ered-
ményeképpen megállapítja az orvoslás
nódját. A körülmények pontos ismere-
e nélkül ugyanis választ adni nem
ehet.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet
mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

E. A. Csömörölő, özv. K. P. L.-né Var-
solc, ifj. B. I. Gy. Gyalu, B. J. Hidalmás,
A. A. Tölgyes.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Tudomására
hozzuk az érdekelteknek, hogy megbí-
zottaink közül Vinczeffy Sándor, il-
letve Máthé Lajos jelenleg Háromszék
megyében végez lapunk érdekében
munkát. Rövidesen végiglátogatja az
egész megyét s azután az udvarhely-
megyei előfizetőinket keresi fel. Tóth
Imre jelenleg Szilágy megyében foly-
tatja munkáját. Megbízottaink azon
előfizetőinket keresik fel, akik a f. év
végéig szóló hátralékaikat még nem
fizették ki. Kérjük előfizetőinket, hogy
a hátralékos díjaikat fizessék ki meg-
bízottainknak. Miután megbízottaink
egyszerre nem tudnak minden előfize-
tőt felkeresni, ezért a hátralékosok egy
részét postautalvánnyal szólítjuk fel.
Az utalványon az f. év végéig szóló díj
összege szerepel. Akiket utalvánnyal
szólítottunk fel, azokat felkérjük, hogy
az ott feltüntetett összeget küldjék be.

Az utóbbi időben sok előfizetőnk kül-
dött be új előfizetőket. Ezeknek itt is
köszönetet mondunk. Az előfizetők
nagy része azonban más elfoglaltságuk
miatt nem gondolt lapunkra. Ezért arra
kérünk minden egyes előfizetőt, hogy
legalább egy új előfizetőt jelentsen be.
Ha ez bekövetkezik, példányszámunk
jóval nagyobb lesz, szebb lapot adha-
tunk, szóval lapunk anyagi helyzete
feljavul. Ennyit pedig megérdemlünk
előfizetőinktől, hiszen a több mint 20
éves idegen uralom alatt a magyarság
érdekében mindent megtettünk s ta-
nácsainkkal, útbaigazításokkal igye-
keztünk nehéz helyzetükön segíteni.
Várjuk tehát az új előfizetőket!

A következő befolyt pénzeket nyug-
tázzuk: Hosszmezőről: Id. Cs. K. 3.20
és ifj. F. I. 4.20, id. B. M. Nagyka-
kucs 3.20, id. I. G. Hegyközszenmiklós
6.20, B. L. Gyergyócsomafalva 6.20, T.
J. Csíkszépvíz 6.20, K. B. Hosszmező
6.20, T. A. Palotailva 6.—, A. S. Almás-
málom 6.20, S. S. Borpatak 6.20, D. S.
Nagybánya 6.20, id. N. A. Sitér 3.20, M.
F. Szentjobb 4.20, K. M. Csikgöröcsfal-
va 3.20, L. J. Kilyénfalva 6.20, K. F.
Tölgyes 6.20, K. E. Apahegy 6.20, Cs.
Gy. réti Szatmárgörbed 6.20, D. P. B.
Magyargorosló 6.96, Gy. M. F. Szalárd
12.20, Cs. Sz. J. Szalárd 3.20, S. L. Me-
zőtelegd 6.20, R. J. Salamás 13.88, ifj.
I. J. Tusnád 3.20, A. S. Ozsdola 6.—,
Cs. J. Felsőróna 6.20, (rendbe 1942. XII.
31-ig), B. I. Szalárd 6.20, Sz. A. Csík-

ABLA K

Egy különös kegyeleti meg-
nyilvánulásnak történelmi vonat-
kozású gesztusát jelentette a
Geszten pihenő gróf Tisza István
siremlékének megkoszorúzása Bi-
harvámegye küldöttsége által.
Tisza István rendkívül jellegze-
tes egyénisége életében sokféle
érzelmet váltott ki az emberek
részéről. Voltak, akik rajongtak
érte, voltak, akik gyűlölték, de
senki se merte tagadni, hogy
rendkívüli egyéniség, nagy jel-
lem és vezetésre hivatott elme.
Olyan korban élt, amikor az ál-
tala vezetett politikának nem
volt kellő népszerűsége a töme-
gekben De halálával, mely várat-
lanul és tragikus végzettség-
gel következett be, óriássá nőtt
azok szemében is, akik előbb
benne nem férfiúi hősiességet,
hanem csak politikai fanatiz-
must tetelezték fel. A nemzeti
szerencsétlenség megrázó pillá-
nataiban lett vértanúvá. Egy
olyan ügynek a vértanújává,
melynek előidézésében semmi ré-
sze nem volt, melynek bekövet-
kezését azonban ha életben ma-
rad, talán meg tudta volna aka-
dályozni. De csak talán, mert a
végzet sötét szárnya a nemzet
felett lebegett már akkor, s a
kálváriát a nemzetnek meg kel-
lett járnia, hogy a szenvedések-
ből megtisztultan kezdjen új éle-
tet egy új Európában, melynek
megteremtéséhez maga is hozzá-
járult. Tisza István emléke az
évek multával csak nagyobb
lesz, mert benne már nem a vas-
energiájú pártpolitikust nézzük,
hanem a nagy államférfit és az
új Magyarország első vértanu-
ját.

rákos 6.20, F. J. Csíkszenttamás 6.20,
özv. T. P.-né Mádéfalva 6.20, S. K. Pap-
falva 6.20, Sz. A. Sitér 3.20, M. E. Fel-
sőtótfalu 6.20, id. O. J. Bibarcfalva 6.—,
Cs. L. Máramarossziget 6.20, A. G.
Krasznarécse 6.20, T. S. Nagybánya
4.20, V. K. Felsőbánya 6.20, id. B. L.
Szinérváralja 6.20, Sz. K. Apa 3.20 P.

Apróhirdetések

Minden szó 12 fillér, vastagabb betű-
vel 24 fillér. A legkisebb hirdetés ára
1 pengő. Allástkeresők részére 20 szóig
1 pengő 20 fillér. Előfizetőknek minden
szó 10 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér.
Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Gazdák figyelmébe! Vevők vagyunk ló-
here, lucerna, szarvaskerep, baltacím és
az összes más apró magvakra, az A. K.
által megállapított áron. Kérünk egy át-
lagmintát, hogy tudjuk legmagasabb ár-
ajánlatukat megtenni. Erdélyi Gazdák
Magértékesítő Szövetkezete, Kolozsvár,
Majális-utca 10. sz.

Szerkesztésért felel: PAP JÁNOSSY BÉLA dr.
Felelős kiadó: TÓTH KÁLMÁN.

EGYETEMI KÖNYVTÁR

KOLOZSVAR

György tér

1054

Háborún túl, harcokon túl,
Lelkünk mélyén harang kondul:
Édes hazánk magyarjai,
Véges végig kitartani...!
Minden cégérest kiverünk,
Aki még most sincsen velünk.

Tanuld meg!

A dió leszedése.

Tévedés azt hinni, hogy a diófa akkor jobban terem, ha szedésnél a fát össze-visszaverjük. A diót is úgy kell leszedni a fáról, mint más gyümölcsöt, nem pedig levern. Ha a dió ellopásától nem kell tartani, leghelyesebb megvárni, míg a dió magától lehullik a földre és onnan nap-nap után felszedni. Ahol ezt lopás veszélye vagy más ok miatt bevárni nem lehet, ott óvatosan rázogassuk le. A leszedett diót alaposan meg kell szárítani. Ennek érdekében leszedés után tíz-tizen négy napon keresztül vékony rétegben ki kell teregetni. Ha nem szárítjuk meg, akkor megpenészedik, magbele megbarnul és értékét veszíti. Nagy hiba a dió héjának barnulása is. Ez abból származik, hogy a dió nem érett be tökéletesen s zöldségszerűen csak füllesztés útján tudjuk róla leszedni. Az ilyen diónak is kisebb a forgalmi értéke, mint a fehérhéjúé. A dió csonthéját 2%-os mosósódaoldatban lehet fehériteni. A gyümölcsöt a lúgos mosás után azonnal meg kell szárítani.

Az őszi mélyszántás.

Ha elvégeztük a vetési munkákat, szántunk fel minden területet a lehető legmélyebben. A télbe egy talpalatnyi terület se menjen be szántás nélkül, hacsak be nincs vetve.

Az őszi szántás célja az, hogy a talajt jó mélyen fellazítva és felkeverve a téli fagy hatásának kitégyük, minek következtében még a legkeményebb rögök is morzsákká omlanak szét. Még ennél is fontosabb, hogy lehetőleg vastag rétegben meglazítsuk a földet, amely azután — mint a szivacs — magába vegye a téli nedvességet és elraktározza a növények diszlésének idejére, a nyári száraz évszakra. Minél vastagabb a fellazított réteg, annál több vizet képes magába felvenni s így annál jobb a munka.

A rendes őszi szántás a talaj művelésének évente ismétlődő munkája.

Gyűjtsük a baromfitollat honvédeinknek!

Honvédségünk meleg ruhával való ellátásánál igen megfelelőnek bizonyult a tollal és pehellyel bélelt mellények készítése. Illetékes helyről azzal a felhívással fordulnak a gazdatársadalomhoz és a háziasszonyokhoz, hogy minden levágott baromfi tollat gyűjtsék össze, mert megfelelő a csirke- és tyúktoll is, ha forrázatlanul tépik le. 6—8 dkg. tollból készíthető egy meleg katonai mellény. Az összegyűjtött tollat vagy közvetlenül, vagy a diákaptárak és az iskolai vöröskereszt-egyesületek útján küldjék el Női Ipariskolához, Budapest, Rákóczi-tér 4.

November hó és a méhek.

November az utolsó őszi hónap, amikor a méhek már megkezdték téli életüket. Ne háborgassuk őket, lehetőleg még etetéssel se, legfeljebb ott, ahol még a legszükségesebb téli élelem sincs meg. A méhek, ha nem háborgatjuk őket s a külső körülmények is kedvezők, aránylag keveset fogyasztanak. Ahol aztán nagyon kevés vagy teljesen elfogyott az élelem, február végén, március elején már ismét nagy adagokban etethetjük őket.

A méhek életébe tehát most már a tél végéig kényszerítő ok nélkül ne avatkozzunk. Különösen a hideg szelek ellen védjük a családokat. Igen célszerű, szabadban teletetésnél, kivált az álló kaptárakat szorosan úgy összerakni, hogy a kijárójuk szabadon legyen; így a családok egymást melegítik s a fogyasztás kisebb.

Akinek alkalmas zárt helyisége van, ha nem túl nedves, teljesen elszórtatható és mindennemű nagyobb zajtól-zavarástól mentes, jól teszi, ha télire berakja a családokat. A zárt helynek nem kell okvetlen pince-nelviségnek lennie, földszintes hely is lehet, kivált, ha nem túl vékonyfalú.

Az ősziel vásárolt családokat november folyamán hazavihetjük, lehetőleg még oly időben, hogy egyszerű kétszer kirepülhessenek.

A mostani rossz éjáratokban elég nagy gond a méhek teletetése, a méhésznél minden leleményességére szükség van, hogy nagyobb károk ne ériék. Kezddők kérjék ki tapasztalt méhésztársaik tanácsát; a helyes teendő helyenként annyira változó, hogy az általános tanács nem minden esetben kielégítő.

— Hallottad már, hogy mit mondanak róla a gonosz nyelvek?

— Még nem, de mindjárt meghallom tőled.